

Inträdet på arbetsmarknaden

för de som avslutade högskolestudierna
2017/18

Inträdet på arbetsmarknaden

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Social statistik och analys
Arbetsmarknad och utbildning
+10 479 40 00

Förfrågningar Jonathan Baquedano
+10 479 69 48
Jonathan.baquedano@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Inträdet på arbetsmarknaden för de som avslutade
högskolestudierna 2017/18

Entry into the labour market among people who completed higher education in 2017/18

Producer Statistics Sweden, Social statistics
and analysis
SE-701 89 Örebro, Sweden
+10 479 40 00

Enquiries Jonathan Baquedano
+10 479 69 48
Jonathan.baquedano@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Entry into the labour market among people
who completed higher education in 2017/18.

URN:NBN:SE:SCB-2021-A40BR2106 _pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras statistik och analyser för olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken. Ett sådant område är befolkningens utbildning där tematiska undersökningar fördjupar den officiella statistiken och belyser aktuella frågeställningar.

Den här temarapporten presenterar resultat från enkätundersökningen ”Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande 2017/18”, vilken genomfördes under 2021. Rapporten belyser situationen på arbetsmarknaden tre år efter avslutad högskoleutbildning och i vilken utsträckning arbete efter avslutad utbildning överensstämde med inriktningen på studierna. I rapporten redovisas även hur arbetssituationen påverkades av coronapandemin med avseende på hemarbete, arbetsuppgifter och arbetsbelastning.

En utförligare redovisning av samtliga enkätfrågor i undersökningen publiceras på SCB:s webbplats.

Rapporten har utarbetats av Jonathan Baquedano vid sektionen för utbildningsstatistik.

SCB i november 2021

Cecilia Stenbjörn
Enhetschef

Katarina Wizell
Sektionschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	6
1. Inledning	7
Bakgrund	7
Undersökningen 2021	7
Beskrivning av populationen	8
2. Sysselsättning tre år efter högskoleutbildningen	10
Examinerade arbetar i något högre grad än de utan examen	10
Störst andel med arbete som huvudsaklig sysselsättning bland män som läste yrkesexamensprogram	11
Nio av tio anställda har en tillsvidareanställning	13
Tre av fyra hade arbete som matchade utbildningen efter tre månader	15
Sex av tio som läste Lant- och skogsbruk hade redan matchande arbete innan avslutade studier	17
3. Arbetsituationen under pandemin	19
Sex av tio arbetade hemifrån på grund av pandemin men det finns stora skillnader	20
Tre av fyra som arbetade hemifrån under pandemin gjorde det minst hälften av arbetstiden	21
Var femte kvinna svarar att de har fått sämre arbetsuppgifter på grund av pandemin	22
Åtta av tio som läste Pedagogik och lärarutbildning har fått ökad arbetsbelastning på grund av pandemin	24
4. Överensstämmelse arbete och utbildning	26
Examinerades arbete motsvarar i högre grad deras utbildning	27

Nio av tio med yrkesexamen arbetar inom det område utbildningen var inriktad mot	28
Examinerade inom Hälso- och sjukvård, Pedagogik samt Lantbruk arbetar i hög grad inom sitt område	31
Flera orsaker till att arbetet inte överensstämmer med utbildningen	34
Nästan 9 av 10 bedömer att högskoleutbildning behövs för sitt arbete	35
Män läser i större utsträckning längre utbildningar som leder till arbeten med höga krav.....	37
5. Arbetsmarknadens krav och arbetsförhållanden tre år efter utbildningen	40
Arbetet ställer krav på samarbete i stor utsträckning.....	40
Personer med generell examen har yrken med högre krav på digitala färdigheter	42
Högskolestuderande nöjda med vissa delar av utbildningens färdighetsträning	43
Nöjda med anställningstryggheten men inte med lönen	46
Nöjda med möjligheten att kombinera arbete med familj och fritidsintressen.....	47
Män i högre grad nöjda med karriärmöjligheterna	48
De som läste Teknik och tillverkning mest nöjda med möjligheterna att påverka arbetsituationen	50
6. Högskoleutbildningen och framtidsplaner	51
Sju av tio anser att utbildningen har förberett dem väl för arbetslivet	51
Nio av tio är totalt sett nöjda med sin utbildning.....	52
En av fyra planerar att byta jobb efter sommaren	54
Större andel fortsätter på nuvarande arbetet om överensstämmelsen är hög	55
Examinerade väljer att fortsätta studera för att fördjupa sina kunskaper inom området	55

Kort om statistiken	57
Statistikens ändamål och innehåll	57
Statistikens framställning	60
Statistikens kvalitet	61
Bilaga	63
Tabeller	70
Diagram	70
Entry into the labour market among people who completed higher education in 2017/18	72
Summary	72

Sammanfattning

Rapporten presenterar analyser som belyser situationen på arbetsmarknaden tre år efter avslutad högskoleutbildning och överensstämmelsen mellan utbildning och arbete. All statistik och alla analyser baseras på resultat från enkätundersökningen "Inträdet på arbetsmarknaden för de som avslutade högskolestudierna 2017/18" vilken genomfördes under våren 2021. Med anledning av att covid-19 började spridas i Sverige under första kvartalet av 2020 ingår ett särskilt kapitel i rapporten om hur arbetssituationen påverkades av pandemin med avseende på hemarbete, arbetsuppgifter och arbetsbelastning.

Nio av tio individer som avslutade högskoleutbildningen under läsåret 2017/18 oavsett examen eller inte, hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under våren 2021 och arbetslösheten var 2 procent. Bland de sysselsatta arbetade åtta av tio helt eller till stor del inom det område som högskoleutbildningen var inriktad mot. Tre av fyra svarar att de fick det första matchande arbetet mindre än 3 månader efter avslutad utbildning.

Personer med examen hade under våren 2021 arbete i något högre grad, än de utan examen, och arbetet överensstämmer med utbildningen. Examinerade bedömer i högre grad att deras arbete kräver högskoleutbildning på minst avancerad nivå, jämfört med de utan examen.

Situationen på arbetsmarknaden skiljer beroende på vilken examenskategori de utbildades sig inom. De som har läst ett yrkesexamensprogram har under våren 2021 varit anställda i högre grad jämfört med de som har läst ett generellt program eller fristående kurser. Deras arbeten stämmer också oftare överens med utbildningens inriktning och ställer i större utsträckning krav på yrkesspecifika kunskaper, jämfört med de som har läst ett generellt program.

Personer som har läst ett generellt program eller fristående kurser har i betydligt större utsträckning, än personer som läste yrkesexamensprogram, arbetat hemifrån under pandemin. De är också i högre grad mycket nöjda med arbetstiderna samt den fysiska och psykiska arbetsmiljön jämfört med de som har läst ett yrkesexamensprogram.

Personer som läste inom huvudinriktningarna *Pedagogik och lärarutbildning* samt *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* har i hög grad påverkats av pandemin. De arbetar inom yrken som inte går att utföra hemifrån, såsom lärare eller yrken inom vården. De upplever i högre grad än andra att arbetsuppgifterna blivit sämre samt att arbetsbelastningen har ökat på grund av pandemin. Det är betydligt fler kvinnor än män som har läst inom dessa huvudinriktningar.

1. Inledning

Bakgrund

Undersökningen Inträdet på arbetsmarknaden har genomförts av Statistiska centralbyrån (SCB) sedan 1996. Det huvudsakliga syftet är att undersöka om de examinerade arbetar och om deras arbete är inom ett relevant område. Undersökningarna har vanligtvis genomförts tre år efter avslutad utbildning.

Fram till 2006 omfattade undersökningen både examinerade från högskolan och avgångna från gymnasieskolan. Mellan 2006 och 2010 genomfördes Inträdet på arbetsmarknaden vartannat år och omfattade studenter som examinerats från högskolan tre år innan undersökningen genomfördes. Motsvarande undersökningar för gymnasieavgångna gjordes separat under denna tidsperiod.

Efter 2010 har undersökningen riktad till universitets- och högskolestuderande genomförts tre gånger, 2013, 2017 och nu 2021. De tre senare undersökningssomgångar har skiljt sig från tidigare omgångar eftersom fokus ändrades till studenter som avslutat sina studier och lämnat högskolan. I den gruppen ingår både examinerade och de utan examen.

Undersökningen 2021

Samtliga resultat i den här rapporten baseras på en enkätundersökning som genomfördes under våren 2021. Undersökningen riktade sig till personer som avslutat högskolestudierna tre år tidigare. De har examen eller minst 75 procent av programmets poäng (programstudenter) eller minst 135 högskolepoäng (fristående kurser), vilket motsvarar drygt två års heltidsstudier.

Centralt i undersökningen är att mäta om personerna, tre år efter utbildningen, arbetar och hur de upplever att arbetet överensstämmer med utbildningen samt vilken utbildningsnivå som de bedömer är tillräcklig för arbetet. Med anledning av att covid-19 började spridas i Sverige under första kvartalet av 2020 inkluderades även frågor som rör hur arbetssituationen påverkats av coronapandemin.

Andra delar av rapporten handlar om i vilken grad utbildningarnas färdighetsträning uppfyller arbetsmarknadens krav, nöjdhet med utbildningen och deras framtidsplaner.

Följande grupper jämförs i rapporten:

- de som avslutat högskolan med respektive utan examen
- de som läst ett yrkesexamensprogram och de som läste ett generellt program eller fristående kurser
- kvinnor och män.

Andra redovisningsgrupper är ålder, födelseland, kommungrupper, utbildningens huvudinriktning och högskoleutbildningens längd.

Beskrivning av populationen

Den undersökta populationen är personer som avslutade sina högskolestudier läsåret 2017/18.

För att kunna jämföra examinerade med gruppen utan examen har en rad avgränsningar gjorts i universitets- och högskoleregistret vid skapandet av rampopulationen. Sammantaget avgränsas populationen till personer som studerade för första gången, inte avbrutit utbildningen för tidigt och haft ungefär tre år mellan avslutad utbildning och mättidpunkt. Mer information om populationen finns under Statistikens ändamål och innehåll, på sida [57].

Resultaten i undersökningen gäller alltså inte i allmänhet för samtliga tidigare universitets- och högskolestuderande utan endast för den avgränsade populationen eller delgrupper av den. Den avgränsade populationen omfattar 33 990 personer. Det kan jämföras med de 400 000–430 000 studenter som årligen bedriver högskolestudier varav 60 000–70 000 examineras varje år. Antalet som för första gången tar ut en examen i svensk högskola, exklusive studenter som kommit till Sverige för att studera, har under de senaste åren varit 45 000–50 000¹.

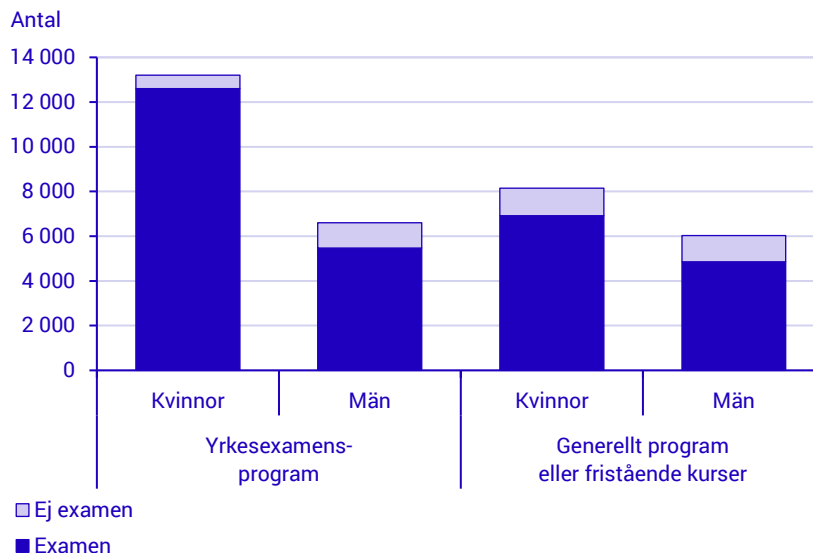
Populationen omfattar nästan 34 000 personer och det är klart fler kvinnor än män, 21 400 kvinnor jämfört med 12 600 män. Av dessa har 19 500 kvinnor och 10 300 män en examen.

¹SCB och UKÄ (2021). *Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2019/20*. UF 20 SM 2101. www.scb.se/UF0205

Diagram 1.1

Antal personer i populationen efter kön, examenskategori och förekomst av examen

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

Fler ur populationen, 19 800 personer, har läst yrkesexamensprogram medan 14 200 har läst generella program eller fristående kurser. Ungefär 91 procent av de som har läst yrkesexamensprogram har tagit examen och andelen var större bland kvinnor än män. Bland de som har läst yrkesexamensprogram var det drygt 95 procent av kvinnorna som har tagit examen medan det bland männen var knappt 83 procent. Bland de som har läst ett generellt program eller fristående kurser har 83 procent tagit ut en examen. Här är skillnaden i andelen examinerade mellan kvinnor och män mindre än för yrkesexamensprogram.

Ungefär 12 procent har inte tagit examen. Detta motsvarar ungefär 4 150 personer och de utgör en viktig jämförelsegrupp mot de examinerade.

Examenskategori anger om studenten i huvudsak avklarat poäng inom yrkesexamensprogram, generellt program, konstnärligt program eller fristående kurser. I den här rapporten inkluderas de som har läst konstnärliga program i examenskategori generella program eller fristående kurser.

2. Sysselsättning tre år efter högskoleutbildningen

Tänk på att

De resultat som presenteras i kommande kapitel är skattningar från en urvalsundersökning med bortfall. Det innebär att statistikvärdena är behäftade med en viss osäkerhet.

Det här kapitlet handlar främst om vilka grupper som hade ett arbete under våren 2021, men också vilken anställningsform de anställda hade. I kapitlet finns även ett avsnitt om arbetslöshet samt avsnitt om hur lång tid det tog att få ett första arbete som matchade utbildningen.

En viktig aspekt i undersökningen är om individerna arbetar tre år efter avslutade högskolestudier. Med begreppet arbete menas här anställning eller egenföretagande vid mättillfället, vilken i denna rapport är våren 2021.

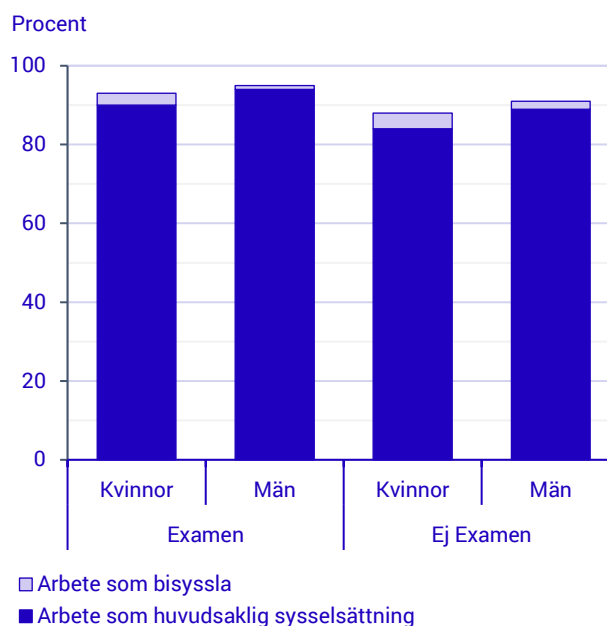
Examinerade arbetar i något högre grad än de utan examen

Totalt arbetade 93 procent i någon omfattning under våren 2021, ungefär tre år efter avslutad högskoleutbildning. Hit räknas både arbete som huvudsaklig sysselsättning eller som en bisyssla.

Nästan 9 av 10 i populationen har en examen och i den gruppen arbetar 93 procent. Motsvarande andel bland personer utan examen är något lägre, 90 procent. Personer utan examen är i något större utsträckning arbetssökande eller studerande.

Diagram 2.1

Andel som arbetar våren 2021 efter förekomst av examen och kön
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

När det gäller andelen som arbetar i någon omfattning syns inga större skillnader mellan kvinnor och män, men män har arbete som huvudsaklig sysselsättning i större utsträckning än kvinnor. Det gäller både examinerade och de utan examen. Av examinerade män har 94 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning jämfört med 90 procent av kvinnor med examen. Av personerna utan examen har 89 procent av männen jämfört med 84 procent av kvinnorna arbete som huvudsaklig sysselsättning.

Kvinnor och män är dock anställda i ungefär lika stor utsträckning, det som skiljer främst är andelen egenföretagare. Det är 4 procent av männen som är egenföretagare jämfört med 2 procent av kvinnorna. Bland personer utan examen är skillnaden ännu större, där är 5 procent av männen egenföretagare jämfört med 1 procent av kvinnorna.

Av de som har läst en lång utbildning, motsvarande minst 4 år, arbetar en större andel än av de som har läst en högst 3-årig utbildning. Det kan delvis förklaras av att de som har läst en lång utbildning i högre grad är examinerade. Av de som läste motsvarande minst 4 år har nästan alla en examen, 99,5 procent, och bland de som läste en 3-årig utbildning är andelen examinerade 87 procent. I gruppen som läste motsvarande högst 2 års heltidsstudier är andelen examinerade betydligt lägre, 21 procent.

Vid jämförelse av olika huvudinriktningar sticker *Humaniora och konst* ut med avseende på andelen som arbetar. Av personer som läste en utbildning inom denna inriktning arbetar 75 procent jämfört med runt 90 procent bland de som läste inom övriga sju huvudinriktningar.

Avgångna inom *Humaniora och konst* är också egenföretagare i störst utsträckning, 13 procent jämfört med 0–6 procent bland personer som läste andra utbildningar.

Det finns inga tydliga skillnader i andelen som arbetar med avseende på åldersgrupp, kommungruppsindelning eller födelseland på grupperad nivå: Sverige eller utrikes född.

Störst andel med arbete som huvudsaklig sysselsättning bland män som läste yrkesexamensprogram

Det syns inga större skillnader gällande andelen som har ett arbete i någon omfattning (arbete som bisyssla eller som huvudsaklig sysselsättning) mellan de som har läst ett yrkesexamensprogram eller ett generellt program/fristående kurser.

Däremot finns det vissa skillnader i andelen som har arbete som huvudsaklig sysselsättning. Totalt har 91 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning tre år efter avslutade studier.

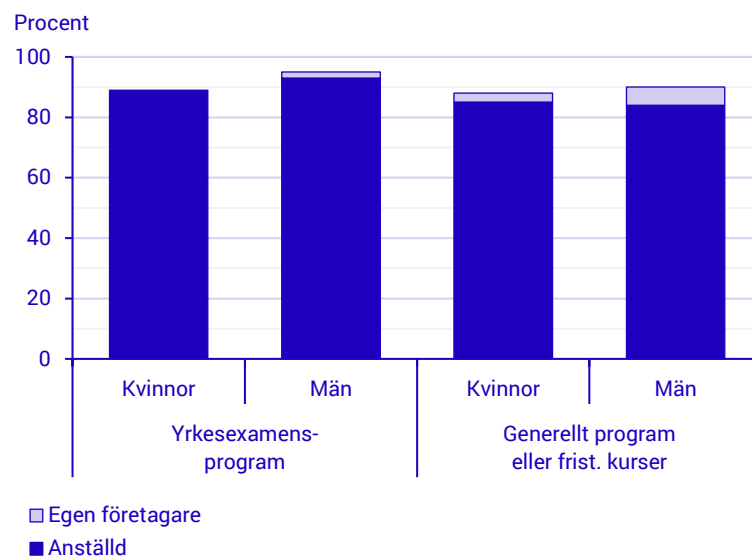
Andelen bland de som läste ett yrkesexamensprogram är 91 procent jämfört med 88 procent bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser.

Av de med arbete som huvudsaklig sysselsättning är en högre andel egenföretagare bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser jämfört med de som läst mot en yrkesexamen.

Diagram 2.2

Huvudsaklig sysselsättning våren 2021 efter examenskategori och kön

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 med arbete som huvudsaklig sysselsättning våren 2021

Andelen med arbete som huvudsaklig sysselsättning skiljer sig inte mellan kvinnor och män som läste ett generellt program eller fristående kurser. Precis som vid jämförelsen av de som arbetar i någon omfattning är andelen egenföretagare bland de som har arbete som huvudsaklig sysselsättning större bland män än bland kvinnor, 6 procent jämfört med 3 procent.

Större skillnader i andelen med arbete som huvudsaklig sysselsättning föreligger mellan kvinnor och män som läste ett yrkesexamensprogram. Bland dem har 95 procent av männen arbete som huvudsaklig sysselsättning, jämfört med 89 procent av kvinnorna.

Den vanligaste yrkesexamen bland män i vår undersökning är civilingenjörsexamen och bland dem har totalt 95 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning. Bland kvinnor är sjuksköterskeexamen vanligast och 85 procent har arbete som huvudsaklig sysselsättning. Av sjuksköterskeexaminerade uppger 6 procent att de i stället huvudsakligen studerar. Ur fritextsvaren framkommer det att det ofta handlar om vidareutbildning till specialistsjuksköterska.

I begreppet tidsbegränsad anställning ingår vikariat, projektanställning, säsongsanställning och andra tidsbegränsade anställningsformer som behovs- och timanställning.

Nio av tio anställda har en tillsvidareanställning

I diagrammet nedan visas hur vanliga olika anställningsformer är för de anställda. Både de med huvudsaklig sysselsättning och de med en anställning vid sidan av annan huvudsaklig sysselsättning ingår. Egenföretagare är exkluderade eftersom de inte räknas som anställda och har därför ingen anställningsform.

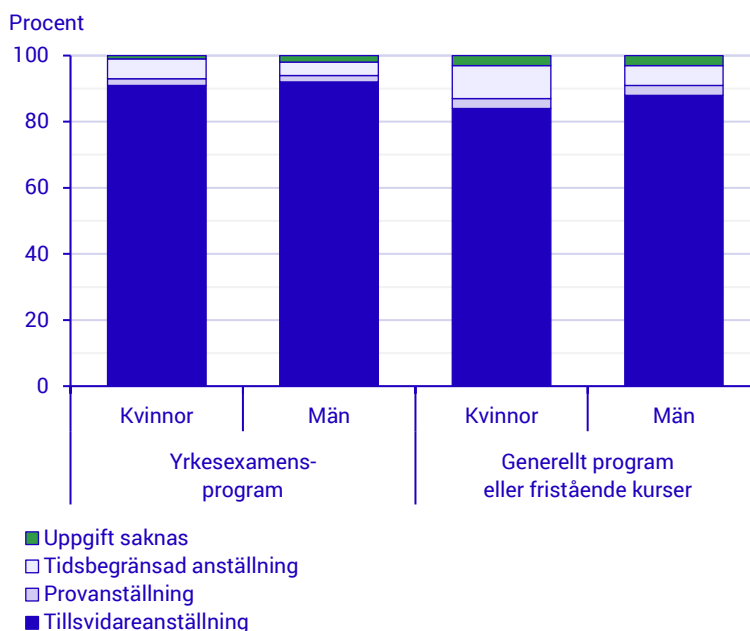
Totalt har 89 procent av de anställda en tillsvidareanställning, men det finns skillnader mellan examenskategorierna. Bland de anställda som läste ett yrkesexamensprogram har 91 procent en tillsvidareanställning, jämfört med 86 procent bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser. Ett undantag är läkarexaminerade som har en hög andel med vikariat. Även AT-/ST-tjänstgöring räknas som tidsbegränsad anställning. Därför är bara sex av tio läkarutbildade tillsvidareanställda.

Personer som läste ett generellt program eller fristående kurser har en tidsbegränsad anställning i något större utsträckning, 8 procent jämfört med 5 procent av de som läste ett yrkesexamensprogram.

Diagram 2.3

Anställningsform efter examenskategori och kön

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 som hade anställning våren 2021

På enkätfrågan om anställningsform kunde personerna välja "Annan" och själva skriva in anställningsformen i fritext. Utifrån svaren har även följande former slagits samman med tidsbegränsad anställning:

- allmän visstidsanställning
- konsulter och andra tidsbegränsade kontrakt
- läkarexaminerades AT-/ST-tjänstgöring.

Huvudinriktningen *Humaniora och konst* sticker ut med lägre andel tillsvidareanställda. Bland dem har ungefär 7 av 10 anställda en tillsvidareanställning jämfört med ungefär 9 av 10 bland de som läste övriga utbildningar.

Små, men statistiskt säkerställda, skillnader föreligger vid jämförelse av bakgrundsvariablerna kommungrupp och ålder. Personer som bor i mindre orter samt personer som är 30 år eller äldre är anställda i något större utsträckning. Av anställda personer som bor i "Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner" är 92 procent tillsvidareanställda, jämfört med 88 procent av de som bor i kommungrupperingen "Storstäder och storstadsnära kommuner".

Av anställda som är 30 år, eller äldre, är 91 procent tillsvidareanställda och bland personer yngre än 30 år är andelen 88 procent. I övrigt syns inga skillnader i andelen tillsvidareanställda med avseende på utbildningens längd eller födelse-land.

Låg arbetslöshet tre år efter högskoleutbildning

Totalt för hela populationen i denna undersökning är arbetslösheten 2 procent. Enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU) var arbetslösheten drygt 8 procent för hela riket i åldern 20–64 år under samma referensperiod². I AKU är definitionen av arbetslös, något förenklat, att en person är utan arbete, kan ta ett arbete och aktivt sökt arbete och inte har arbetat något under mätperioden. Definitionen av arbetslös i denna undersökning är att en person anser sin huvudsakliga sysselsättning vara "arbetssökande".

Män är i högre grad än kvinnor arbetslösa enligt vår undersökning, trots att män också har arbete i högre grad än kvinnor. Det beror främst på att kvinnor i större utsträckning än män har angett att de gör något annat som huvudsaklig sysselsättning, vilket omfattar exempelvis tjänstledighet, föräldraledighet och långvarig sjukdom.

De med yrkesexamen har mindre än 0,5 procent arbetslöshet. Övriga grupper, det vill säga personer som läst ett yrkesexamensprogram men inte tagit ut examen samt de som läst generella program eller fristående kurser, har mellan 2 och 6 procent arbetslöshet men utan signifikanta skillnader mellan dessa övriga grupper.

Bland personer som har läst två år på högskolan omräknad till heltid, är 5 procent arbetssökande jämfört med 2 procent bland de som har läst

²SCB (2021). *Arbetskraftsundersökningarna (AKU), andra kvartalet 2021*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/arbetskraftsundersokningar/arbetskraftsundersokningarna-aku/pong/statistiknyhet/arbetskraftsundersokningarna-aku-andra-kvartalet-2021/>

längre. Arbetslösheten är generellt låg i alla redovisningsgrupper och det finns inga tydliga skillnader utöver ovan nämnda.

Tre av fyra hade arbete som matchade utbildningen efter tre månader

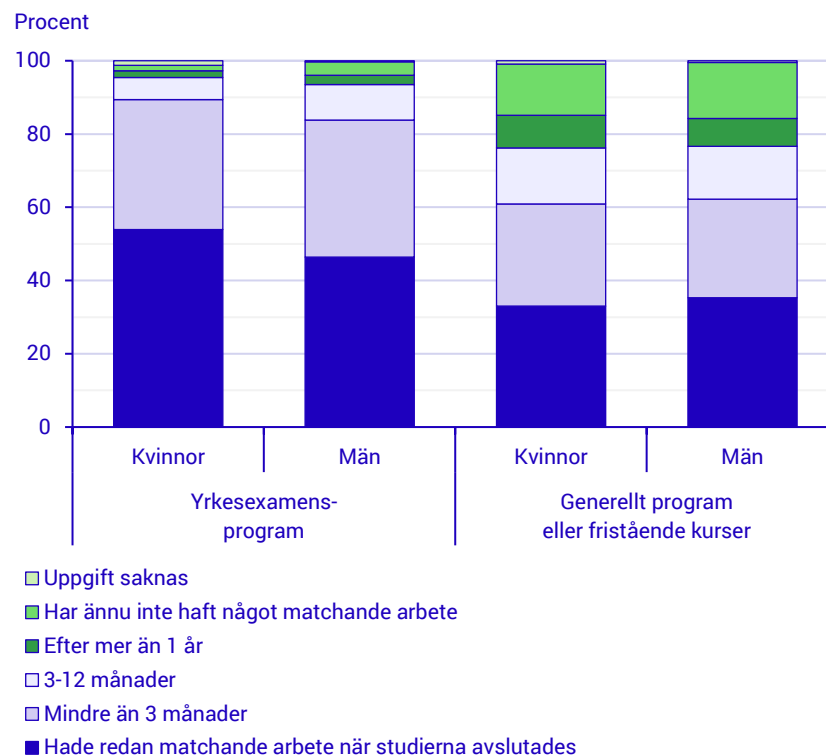
Tidigare i det här kapitlet beskrevs den aktuella sysselsättningen för tidigare högskolestuderande, ungefär tre år efter avslutad utbildning. Det här avsnittet handlar om hur snabbt de fick ett första arbete som matchade utbildningen, det vill säga ett arbete som till största delen stämde överens med det område utbildningen var inriktad mot. Med arbete menas både en anställning och eget företagande, oavsett heltid eller deltid. Eventuella tillfälliga arbeten som inte har med utbildningen att göra räknas inte med här.

Mer än 9 av 10 har sedan utbildningen haft ett arbete som till största del stämmer överens med utbildningen. Och majoriteten, 3 av 4, fick det första matchande arbetet mindre än 3 månader efter avslutad utbildning.

Det skiljer dock, både i andelen som haft ett matchande arbete och hur lång tid det tog att få det arbetet, mellan olika grupper. Tydligaste skillnaderna hittas vid jämförelse av examenskategori.

Diagram 2.4

Tid till första matchande arbete efter examenskategori och kön
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

Med arbete som matchar utbildningen menas arbeten som helt eller till största delen överensstämmer med det område som utbildningen var inriktad mot.

Totalt hade 44 procent ett arbete som stämde överens med utbildningen redan innan högskolestudierna avslutades. Ytterligare 32 procent hade fått arbetet inom mindre än tre månader efter avslutade studier. Så tre månader efter avslutade studier hade tre av fyra ett arbete som matchade utbildningen.

Bland de som läste ett yrkesexamensprogram är andelen högre, 87 procent hade ett matchande arbete inom tre månader efter avslutad utbildning, varav 51 procent hade det redan innan utbildningen avslutades. Kvinnor som läste ett yrkesexamensprogram hade det i högre grad än män. Det var 54 procent av kvinnorna som hade ett matchande arbete innan utbildningen avslutades jämfört med 46 procent av männen.

Bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser är andelen lägre, 61 procent hade ett matchande arbete inom tre månader efter avslutad utbildning, varav 34 procent hade det innan utbildningen avslutades. Vidare 15 procent har svarat att de ännu, tre år efter avslutad utbildning, inte haft något arbete som till största del stämmer överens med utbildningen. Bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser syns inga större skillnader mellan hur snabbt kvinnor och män fick ett matchande arbete.

Utöver ovannämnda skillnader mellan kvinnor och män redovisas i tabell 2.1 även tid till första matchande arbete, uppdelat på kvinnor och män, i kombination med examen och examenskategori. Till exempel går det att utläsa att det könsskillnaderna är störst i gruppen examinerade från ett yrkesexamensprogram. Bland kvinnor och män som läste ett yrkesexamensprogram utan att ta ut en examen är det ingen påtaglig skillnad gällande tid till första matchande arbetet.

Tabell 2.1

Tid till första matchande arbete efter kön, förekomst av examen och examenskategori
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18. Procent

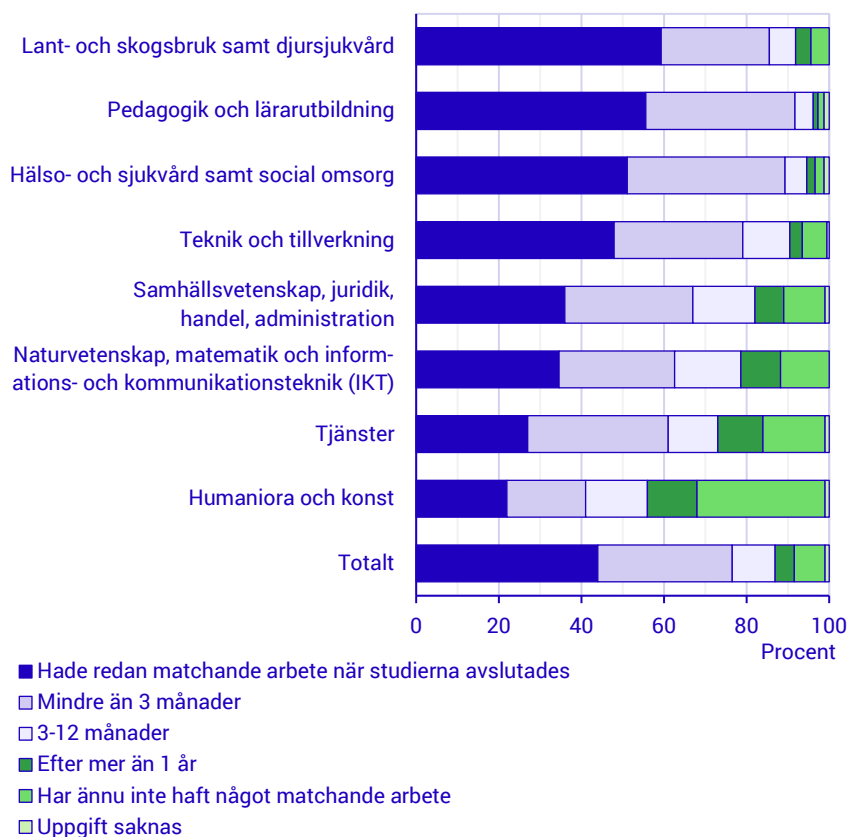
		Hade redan matchande utbildning när studierna avslutades	Mindre än 3 månader	3–12 månader	1–2 år	Efter mer än 2 år	Har ännu inte haft något matchande arbete
Kön	Kvinnor	46 ± 2	33 ± 2	10 ± 1	3 ± 1	1 ± 0	6 ± 1
	Män	41 ± 2	32 ± 2	12 ± 1	4 ± 1	1 ± 0	9 ± 1
Examenskategori * kön							
Yrkesexamensprogram	Kvinnor	54 ± 2	35 ± 2	6 ± 1	1 ± 1	0 ± 0	2 ± 0
	Män	46 ± 2	37 ± 2	10 ± 2	2 ± 1	0 ± 0	4 ± 1
Generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	33 ± 3	28 ± 2	15 ± 2	6 ± 1	3 ± 1	14 ± 2
	Män	35 ± 2	27 ± 2	14 ± 2	5 ± 1	2 ± 1	15 ± 2
Förekomst av examen * Examenskategori							
Med examen, yrkesexamensprogram	Kvinnor	55 ± 3	36 ± 2	6 ± 1	1 ± 1	0 ± 0	1 ± 0
	Män	48 ± 3	38 ± 3	9 ± 2	2 ± 1	0 ± 0	3 ± 1
Utan examen, yrkesexamensprogram	Kvinnor	42 ± 6	29 ± 6	10 ± 4	2 ± 2	..	15 ± 5
	Män	41 ± 6	32 ± 6	14 ± 4	4 ± 2	..	8 ± 4
Med examen, generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	33 ± 3	29 ± 3	16 ± 2	6 ± 1	3 ± 1	12 ± 2
	Män	35 ± 3	28 ± 3	15 ± 2	6 ± 1	2 ± 1	13 ± 2
Utan examen, generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	34 ± 5	24 ± 5	10 ± 3	4 ± 2	2 ± 2	26 ± 4
	Män	37 ± 5	20 ± 4	14 ± 4	4 ± 2	2 ± 1	23 ± 4
Totalt		44 ± 1	32 ± 1	10 ± 1	3 ± 0	1 ± 0	7 ± 1

Sex av tio som läste Lant- och skogsbruk hade redan matchande arbete innan avslutade studier

Nästan 60 procent av de som läste inom huvudinriktningen *Lant- och skogsbruk samt djursjukvård* hade ett arbete som stämde överens med utbildningen innan studierna avslutades. Andelen skiljer sig inte statistiskt mot de som läste inom huvudinriktningarna *Pedagogik och lärarutbildning* samt *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*. Det ger dock en indikation på att dessa tre huvudinriktningar ofta leder till ett överensstämmande arbete relativt snabbt.

Det kan exempelvis jämföras med de som läste inom huvudinriktningarna *Humaniora och konst* samt *Tjänster* där andelen som hade matchande arbete innan utbildningens slut var 22 respektive 27 procent.

Diagram 2.5
Tid till första matchande arbete efter huvudinriktning
 Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

Det skiljer även mellan inrikes och utrikes födda. Bland personer födda i Sverige hade 46 procent ett arbete som till största del stämde överens med utbildningen innan avslutad utbildning. Motsvarande andel bland utrikes födda var 34 procent.

Utrikes födda personer i populationen läste ett generellt program eller fristående kurser i större utsträckning än personer födda i Sverige. Men även inom båda examenskategorierna kvarstår skillnaden att personer födda i Sverige får ett matchande arbete snabbare än inrikes födda.

3. Arbetsituationen under pandemin

Med anledning av att covid-19 började spridas i Sverige under första kvartalet av 2020 inkluderades även frågor som rör arbetsituationen specifikt under coronapandemin. Det här kapitlet handlar om hur arbetsituationen påverkades med avseende på hemarbete, arbetsbelastning och arbetsuppgifter under pandemin.

Enkätfrågorna besvarades under våren 2021 och då hade det gått drygt ett år sedan covid-19 officiellt deklarerades som pandemi av WHO.⁵

4 procent svarade att de inte har arbetat under pandemin. De ingår därför inte i resultaten som presenteras i det här kapitlet. Om urvalspersonerna hade haft flera arbeten under det senaste året ombads de att svara hur det sammantaget har sett ut under pandemin.

De viktigaste resultaten är:

- Totalt sex av tio arbetade hemifrån på grund av pandemin men skiljer mycket mellan olika grupper
- Personer som läste generellt program eller fristående kurser har arbetet hemifrån i betydligt större utsträckning
- Tre av fyra som arbetade hemifrån under pandemin gjorde det minst hälften av arbetstiden.
- Var femte kvinna svarar att de har fått försämrade arbetsuppgifter på grund av pandemin.
- Åtta av tio som läste *Pedagogik och lärarutbildning* har fått ökad arbetsbelastning på grund av pandemin.

⁵Fohm (2020). *Spridningen av covid-19 är en pandemi*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/spridningen-av-covid-19-ar-en-pandemi/>

Sex av tio arbetade hemifrån på grund av pandemin men det finns stora skillnader

Totalt har 96 procent av personerna i populationen haft ett arbete eller drivit eget företag under pandemin och av dem har 61 procent arbetat hemifrån helt eller delvis på grund av pandemin. Det finns tydliga skillnader i vilka grupper som har arbetat hemifrån i högre grad.

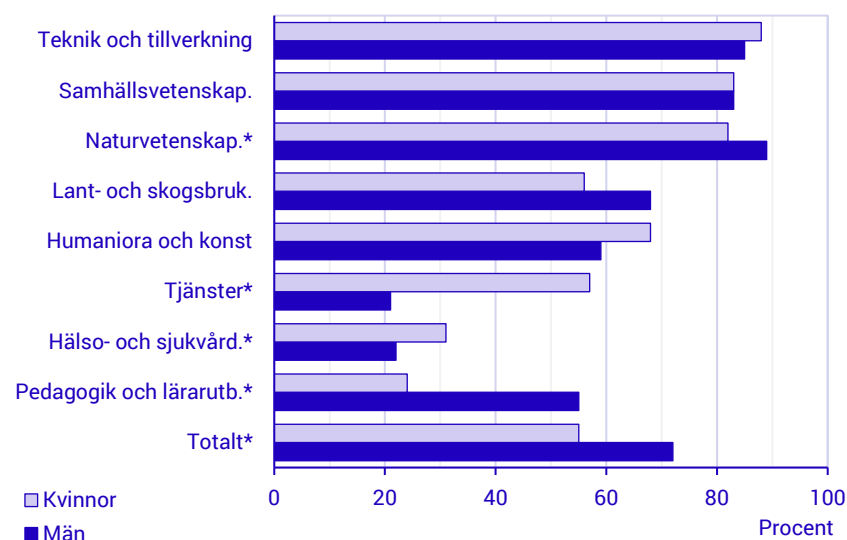
Bland de som läste ett yrkesexamensprogram och har arbetat under pandemin har 48 procent helt eller delvis arbetat hemifrån. Motsvarande andel är betydligt högre, 81 procent, bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser. Många yrkesexamensprogram leder till yrken som typiskt sett inte går att utföra hemifrån, såsom lärare eller yrken inom vården.

Huvudinriktningarna *Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration, Naturvetenskap, matematik, informations och kommunikationsteknik (IKT)* samt *Teknik och tillverkning* sticker ut med en hög andel som arbetade hemifrån under pandemin. Av de som hade läst inom dessa huvudinriktningar har mellan 83 och 86 procent arbetat hemifrån på grund av pandemin.

Diagram 3.1

Andel som har arbetat hemifrån helt eller delvis under våren 2020 till våren 2021 på grund av pandemin efter huvudinriktning och kön

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under perioden våren 2020 till våren 2021

* Här finns en statistiskt säkerställd skillnad mellan kvinnor och män

Personer som läste inom Pedagogik och lärarutbildning har arbetat hemifrån i minst utsträckning och kvinnor i betydligt mindre utsträckning än män. Av kvinnorna som läste inom inriktningen, och har arbetat under pandemin, svarade 24 procent att de har arbetat

hemifrån på grund av coronapandemin. Motsvarande andel bland män är 55 procent.

Skillnaden kan till stor del förklaras av att det är vanligare bland kvinnor att inrikta sig mot förskollärare - en yrkesgrupp som inte har samma möjligheter att bedriva undervisning hemifrån. Bland de som läste inom huvudinriktningen Pedagogik och lärarutbildning läste 47 procent av kvinnorna till förskollärare, jämfört med 11 procent av männen.

Män läste i stället till ämneslärare med inriktning mot skolår 7-9 och gymnasieskola i större utsträckning. Det är skolformer som har bedrivit fjärr- eller distansundervisning på grund av coronapandemin. Den 17 mars 2020 uppmanades gymnasieskolor i Sverige att bedriva distansundervisning.⁴

Det är också tydligt att det har varit vanligare att arbeta hemifrån i storstäderna än i mindre orter. Bland de som har arbetat under pandemin har 70 procent av de som bor i storstäder och storstadsnära kommuner arbetat hemifrån på grund av pandemin. Motsvarande andel bland de som bor i kommungruppsindelningen "Större städer och kommuner nära större stad" är 56 procent och i "Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner" är andelen 43 procent.

Resultatet i den här rapporten, som avser personer som avslutade sina högskolestudier 2017/18, följer mönstret för befolkningen i stort i åldern 15–79 år. SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU), visar att Stockholms län har den största andelen personer som arbetar hemifrån: 56,3 procent under första kvartalet 2021. Lägst andel hemarbetande finns i Dalarna (27,3) procent, Norrbotten (29,3) och Kalmar län (30,0).⁵

Tre av fyra som arbetade hemifrån under pandemin gjorde det minst hälften av arbetstiden

Resultaten i det här avsnittet baseras på de som svarat att de har arbetat hemifrån på grund av pandemin. Som tidigare redovisat var det 61 procent som arbetade helt eller delvis hemifrån på grund av pandemin. Och av dem har 75 procent svarat att de har arbetat hemifrån ungefär hälften av arbetstiden eller mer.

Det var inte bara fler personer, bland de som läste generella program eller fristående kurser, som arbetade hemifrån på grund av pandemin.

⁴Fohm (2020). *Lärosäten och gymnasieskolor uppmanas nu att bedriva distansundervisning*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/larosaten-och-gymnasieskolor-uppmanas-nu-att-bedriva-distansundervisning/>

⁵SCB (2021). *Allt fler arbetar hemifrån*. <https://www.scb.se/pressmeddelande/allt-fler-arbetar-hemifran/>

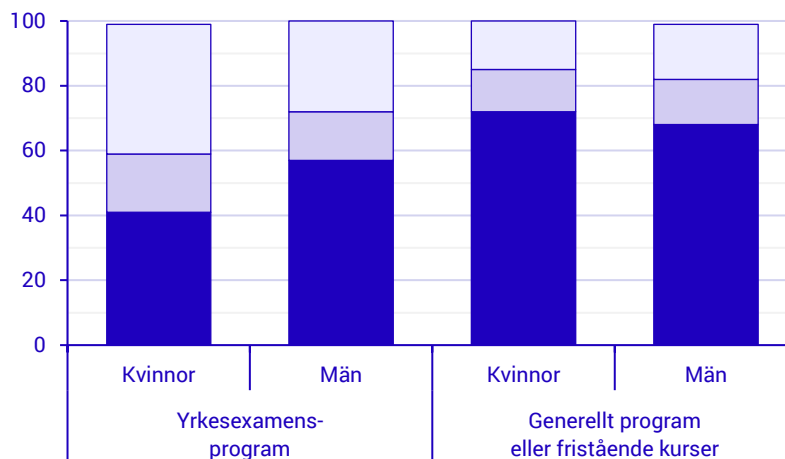
De arbetade även hemifrån i högre tjänstgöringsomfattning jämfört med de som läste ett yrkesexamensprogram.

Diagram 3.2

Omfattning av hemarbete under våren 2020 till våren 2021 efter examenskategori och kön

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat hemifrån på grund av pandemin under perioden våren 2020 till våren 2021

Procent

- Mindre än hälften av arbetstiden
- Ungefär hälften av arbetstiden
- Mer än hälften av arbetstiden

Not: I diagrammet redovisas omfattningen för de som arbetade hemifrån på grund av pandemin. De som inte alls arbetade hemifrån på grund av pandemin ingår inte i redovisningen.

Var femte kvinna svarar att de har fått sämre arbetsuppgifter på grund av pandemin

Urvalspersonerna fick i enkäten ta ställning till om deras arbetsuppgifter förändrats till det bättre eller sämre på grund av pandemin. Majoriteten svarade att de varken har blivit bättre eller sämre.

Kvinnor svarar dock i högre grad, än män, att de har fått försämrade arbetsuppgifter på grund av pandemin. Var femte kvinna svarar det jämfört med var tionde man. Könsskillnaden finns främst bland de som läste ett yrkesexamensprogram. Av dem svarar 26 procent av kvinnorna att arbetsuppgifterna blivit sämre på grund av pandemin. Motsvarande andel bland män är 15 procent.

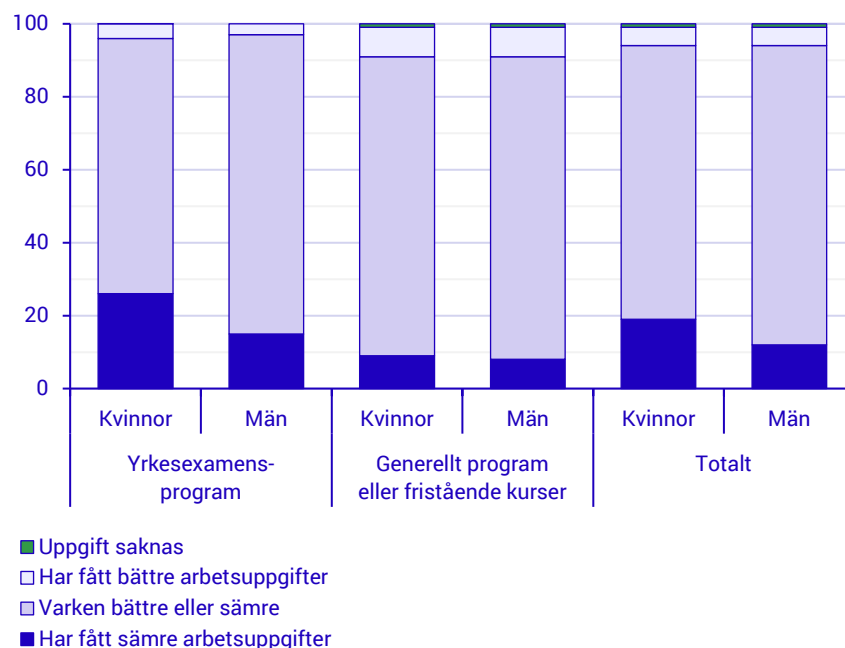
De som läste ett generellt program eller fristående kurser svarar i något större utsträckning, än de som läste ett yrkesexamensprogram, att arbetsuppgifterna blivit bättre och det är ingen skillnad mellan kvinnor och män.

Diagram 3.3

Andel som uppger att de har fått förändrade arbetsuppgifter under våren 2020 till våren 2021 på grund av pandemin efter kön och examenskategori

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under perioden våren 2020 till våren 2021

Procent

I grupperna kvinnor, personer med examen samt de som läste yrkesexamensprogram har arbetsuppgifterna i högre grad förändrats till det sämre på grund av pandemin. Bland examinerade svarar 17 procent att de har fått försämrade arbetsuppgifter jämfört med 11 procent bland de utan examen.

Av de som läste ett yrkesexamensprogram svarar 22 procent att de har fått sämre arbetsuppgifter jämfört med 9 procent bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser.

Personer som bor i "Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner" svarar i högre grad att de har fått sämre arbetsuppgifter, jämfört med personer boende i storstäder och storstadsnära kommuner.

De som läste inom huvudinriktningarna *Pedagogik och lärarutbildning* och *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* svarar i större utsträckning än andra att de har fått sämre arbetsuppgifter på grund av pandemin. Det gäller både kvinnor och män. Bland dem har ungefär 3 av 10 svarat att de har fått sämre arbetsuppgifter jämfört med ungefär 1 av 10 bland de som läste övriga utbildningar.

Åtta av tio som läste Pedagogik och lärarutbildning har fått ökad arbetsbelastning på grund av pandemin

Totalt svarade ungefär hälften av personerna i populationen att de har fått ökad arbetsbelastning på grund av pandemin varav 19 procent svarade att den har ökat till stor del. Vidare upplever 10 procent att arbetsbelastningen har minskat under pandemin och cirka 40 procent att belastningen varit ungefär oförändrad.

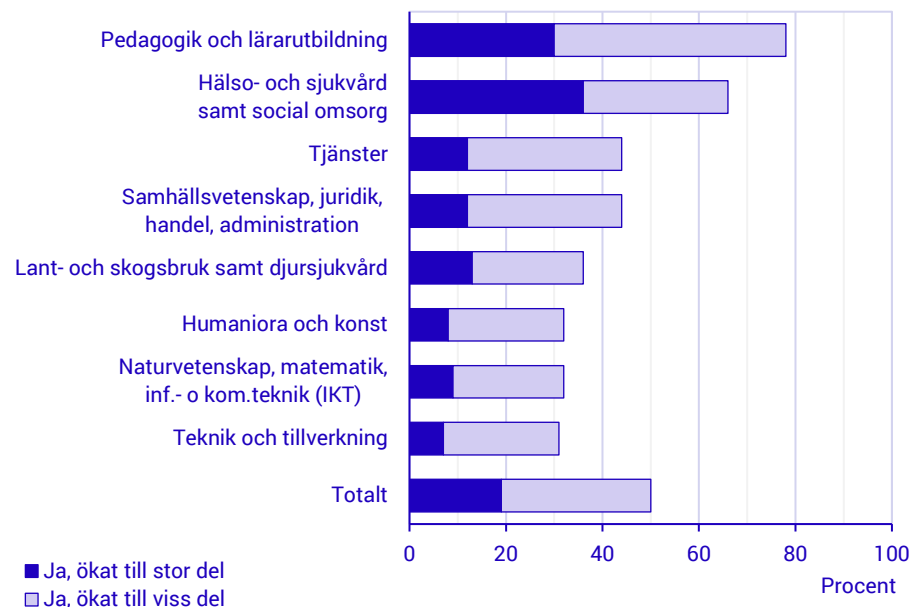
Det skiljer dock mellan huvudinriktningar. Personer som läste inom *Pedagogik och lärarutbildning* svarar i störst utsträckning, 78 procent, att arbetsbelastningen har ökat. Näst högst andel, 66 procent, noteras bland de som läste inom huvudinriktningen *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*. Bland de som läste andra utbildningar varierar andelen mellan cirka 30–45 procent.

Samma grupper som svarade att de har fått sämre arbetsuppgifter upplever således även ökad arbetsbelastning i störst utsträckning.

Diagram 3.4

Andel som uppger att de har fått ökad arbetsbelastning under våren 2020 till våren 2021 till följd av pandemin efter huvudinriktning

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under perioden våren 2020 till våren 2021

Mönstret att personer som uppger att de har fått sämre arbetsuppgifter även uppger att de har fått ökad arbetsbelastning, på grund av pandemin syns inom flera grupper. Kvinnor, personer med examen samt de som läste yrkesexamensprogram svarar också i högre grad att de har fått ökad arbetsbelastning. Det är 56 procent av kvinnorna som uppger att

de har fått ökad arbetsbelastning på grund av pandemin, jämfört med 39 procent av männen.

Bland examinerade svarar 52 procent att de har fått ökad arbetsbelastning jämfört med 42 procent bland de utan examen. Av de som läste ett yrkesexamensprogram svarar 57 procent att arbetsbelastningen har ökat på grund av pandemin. Motsvarande andel bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser är 41 procent.

Även samma regionala mönster syns där de som bor i "Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner", som i högre grad uppger att de har fått sämre arbetsuppgifter, även i högre grad uppger att arbetsbelastningen har ökat.

Bland boende i "Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner" är det 62 procent som svarar att arbetsbelastningen har ökat till viss eller stor del på grund av pandemin. Motsvarande andel bland de som bor i "Större städer och kommuner nära större stad" är 53 procent. Andelen är lägst bland de som bor i storstäder och storstadsnära kommuner där 45 procent uppger att arbetsbelastningen har ökat på grund av pandemin.

4. Överensstämmelse arbete och utbildning

Både de som har arbete som huvudsaklig sysselsättning och de som har arbete som bisyssla ingår.

Det här kapitlet handlar om de som arbetade våren 2021 och hur de upplever att deras arbete överensstämmer med det område som högskoleutbildningen som avslutades tre år tidigare var inriktad mot och vilken utbildningsnivå som bedöms som tillräcklig för arbetet. Avsnitten fokuserar på skillnader med avseende på förekomst av examen, examenskategori, kön och utbildningens huvudinriktning.

Föregående kapitel handlade om arbete under pandemin och kunde avse flera arbeten om individerna har bytt arbete under tiden. Det här kapitlet fokuserar på arbetet de hade när de besvarade enkäten, våren 2021, och hur väl det arbetet stämmer överens med deras högskoleutbildning.

Det var 7 procent som inte arbetade vid mättillfället och de ingår därför inte i resultaten som presenteras i kapitlet.

De viktigaste resultaten är:

- Examinerares arbete motsvarar i högre grad deras utbildning jämfört med de utan examen.
- Nio av tio med yrkesexamen arbetar inom det område utbildningen var inriktad mot.
- Examinerade inom *Hälso- och sjukvård, Pedagogik och lärarutbildning* samt *Lant- och skogsbruk samt djursjukvård* arbetar i hög grad inom sitt område.
- Nästan 9 av 10 bedömer att högskoleutbildning behövs för sitt arbete.
- Män läser i större utsträckning längre utbildningar som leder till arbeten med höga krav

Examinerades arbete motsvarar i högre grad deras utbildning

Totalt arbetade 93 procent när enkäten besvarades våren 2021. Av dem anser 81 procent att deras arbete överensstämmer helt eller till stor del med det område som utbildningen var inriktad mot och 5 procent anser att arbetet inte alls stämmer överens med utbildningen.

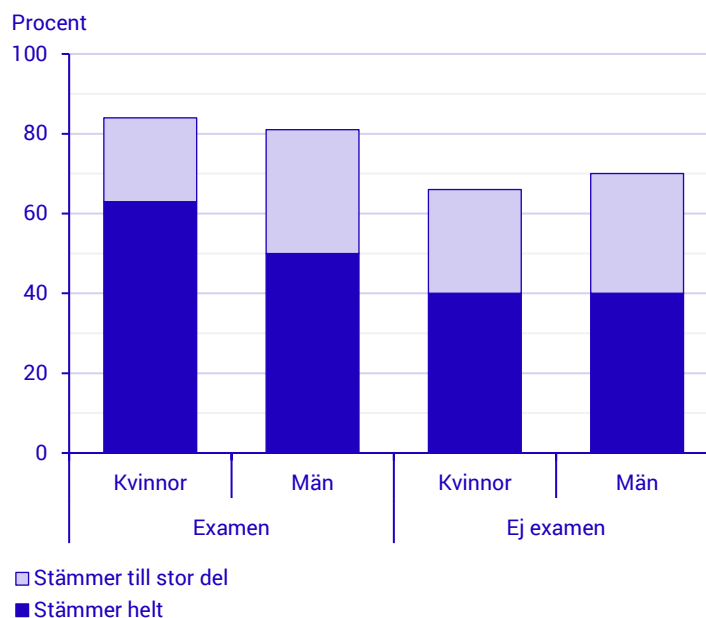
Personer med examen anser i högre grad än personer utan examen att arbetet stämmer överens med utbildningen. Av examinerade anser 83 procent att arbetet överensstämmer helt eller till stor del med det område som utbildningen var inriktad mot, jämfört med 68 procent av personerna utan examen. Andelen som svarar att arbetet inte alls överensstämmer med utbildningen är 4 procent bland examinerade och 12 procent bland de utan examen.

Skillnaden mellan examinerade och de utan examen är ännu tydligare för kvinnor, där 84 procent av de examinerade kvinnorna anser att arbetet överensstämmer helt eller till stor del med det område som utbildningen var inriktad mot jämfört med 66 procent av kvinnorna utan examen. För män är motsvarande andelar 81 procent bland examinerade respektive 70 procent bland de utan examen.

Diagram 4.1

Hur väl arbetet våren 2021 överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot efter kön och förekomst av examen

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Examinerade kvinnor anser således i högre grad än examinerade män att de har ett arbete som helt eller till stor del stämmer överens med deras utbildning. Och mer specifikt är det kvinnor med yrkesexamen som i högre grad har ett arbete som överensstämmer med utbildningen.

Mellan kvinnor och män som har läst generella program eller fristående kurser finns det ingen statistiskt säkerställd skillnad gällande överensstämmelse mellan arbete och utbildning. Det är det inte heller mellan kvinnor och män utan examen.

I tabell 4.1 på sidan [30] redovisas skillnader mellan kvinnor och män efter förekomst av examen samt examenskategori.

Det finns också skillnader mellan personer födda i Sverige och utrikes födda. Av examinerade födda i Sverige anser 84 procent att arbetet stämmer helt eller till stor del överens med det område som utbildningen var inriktad mot. Motsvarande andel för utrikes födda är 76 procent. Skillnaden är inte lika tydlig för gruppen som inte är examinerade. Utrikes födda personer i populationen läste ett generellt program eller fristående kurser i större utsträckning än personer födda i Sverige. Och det är inom denna examenskategori som skillnaden i överensstämmelse föreligger.

När det gäller examinerade från yrkesexamensprogram är det ingen skillnad i vilken utsträckning arbetet stämmer överens med utbildningen mellan personer födda i Sverige och utrikes födda.

Nio av tio med yrkesexamen arbetar inom det område utbildningen var inriktad mot

Det finns tydliga skillnader i överensstämmelse mellan arbete och utbildning med avseende på förekomst av examen i kombination med examenskategori. Av examinerade från yrkesexamensprogram anser 91 procent att arbetet helt eller till stor del stämmer överens med utbildningen jämfört med 72 procent av personer med en generell examen.

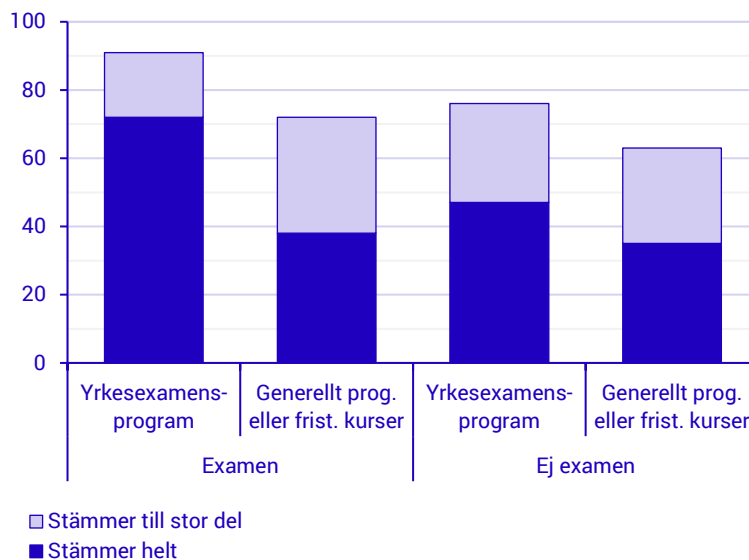
För personer utan examen är motsvarande andelar 76 procent bland de som läste ett yrkesexamensprogram respektive 63 procent bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser.

Diagram 4.2

Hur väl arbetet våren 2021 överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot efter examenskategori och förekomst av examen

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Procent

Examinerade från yrkesexamensprogram har i högre grad arbeten som överensstämmer med utbildningen jämfört med de med examen från generella program eller fristående kurser. Det mönstret gäller både kvinnor och män, men skillnaden är större bland kvinnor. Av kvinnor med examen från yrkesexamensprogram svarar 92 procent att arbetet helt eller till stor del stämmer överens med utbildningen jämfört med 71 procent av kvinnorna med en generell examen. Bland män är motsvarande andelar 87 procent av examinerade från yrkesexamensprogram respektive 71 procent av de med generell examen.

Även andelen som arbetar inom ett område som inte alls stämmer överens med utbildningen skiljer sig med avseende på examenskategori och förekomst av examen. Mellan kvinnor och män är det ingen skillnad på totalnivå.

Bland personer utan examen syns en skillnad där 15 procent av kvinnorna arbetar inom ett helt annat område än utbildningens inriktning jämfört med 9 procent av män utan examen.

Andelen personer som har läst ett yrkesexamensprogram och arbetar inom ett helt annat område än utbildningens inriktning är 2 procent bland examinerade jämfört med 8 procent bland de utan examen. Bland de som har läst ett generellt program eller fristående kurser är andelen som arbetar inom ett helt annat område än utbildningens inriktning 8 procent för examinerade och 14 procent för de utan examen.

I tabell 4.1 nedan redovisas skillnader mellan kvinnor och män efter förekomst av examen samt examenskategori. I tabellen redovisas även andelen som svarar att arbetet inte stämmer överens med utbildningen.

Tabell 4.1. Hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen efter kön, examenskategori och förekomst av examen
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18. Procent

		Antal	Stämmer helt	Stämmer till stor del	Stämmer till viss del	Stämmer inte alls	Utbildningen var inte inriktad mot något särskilt område	Uppgift saknas
Kön	Kvinnor	19 702	62 ± 2	22 ± 1	10 ± 1	5 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
	Män	11 903	48 ± 2	30 ± 2	15 ± 1	5 ± 1	0 ± 0	0 ± 0
Examenskategori								
Yrkesexamensprogram	Kvinnor	12 211	76 ± 2	15 ± 2	5 ± 1	2 ± 1	0 ± 0	1 ± 1
	Män	6 351	58 ± 2	28 ± 2	11 ± 2	3 ± 1	0 ± 0	0 ± 0
Generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	7 491	38 ± 3	32 ± 3	18 ± 2	10 ± 2	1 ± 1	1 ± 1
	Män	5 552	37 ± 2	33 ± 2	21 ± 2	9 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
Förekomst av examen per examenskategori								
Med examen, yrkesexamensprogram	Kvinnor	11 677	77 ± 2	15 ± 2	5 ± 1	2 ± 1	0 ± 0	1 ± 1
	Män	5 285	60 ± 3	27 ± 2	10 ± 2	2 ± 1	0 ± 0	0 ± 0
Utan examen, yrkesexamensprogram	Kvinnor	535	51 ± 7	23 ± 5	14 ± 5	12 ± 5	..	1 ± 1
	Män	1 066	44 ± 6	32 ± 6	17 ± 5	6 ± 3	..	0 ± 0
Med examen, generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	6 393	38 ± 3	33 ± 3	18 ± 2	9 ± 2	1 ± 1	1 ± 1
	Män	4 519	37 ± 3	34 ± 3	20 ± 2	8 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
Utan examen, generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	1 098	35 ± 5	27 ± 5	20 ± 4	16 ± 4	..	1 ± 1
	Män	1 033	34 ± 5	28 ± 5	24 ± 5	13 ± 3	..	1 ± 1
Totalt		31 604	56 ± 1	25 ± 1	12 ± 1	5 ± 1	1 ± 0	1 ± 0

Examinerade inom Hälso- och sjukvård, Pedagogik samt Lantbruk arbetar i hög grad inom sitt område

Högst andel med arbeten som överensstämmer med utbildningen återfinns inom huvudinriktningarna *Pedagogik och lärarutbildning*, *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* och *Lant- och skogsbruk samt djursjukvård*. Drygt 90 procent av examinerade inom de här huvudinriktningarna anser att arbetet, tre år efter utbildningen, stämmer helt eller till stor del med området utbildningen var inriktad mot. Det är ingen signifikant skillnad vid jämförelse av det sammanslagna måttet ”helt eller till stor del” mellan personer som läste inom dessa tre huvudinriktningar. Men examinerade från huvudinriktningen *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* svarar att arbetet ”Stämmer helt” i högst grad.

Diagram 4.3

Hur väl arbetet våren 2021 överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot efter huvudinriktning

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 med examen och som arbetat under våren 2021

Det syns inte i diagrammet, men på mer detaljerad nivå är det läkarexaminerade som har högst grad av överensstämmelse mellan arbete och utbildning. Av läkarexaminerade, som arbetade våren 2021, svarade 99,5 procent att deras arbete stämmer helt överens med utbildningens inriktning.

Störst skillnad i om arbetet stämmer helt eller till stor del överens beroende på examen finns bland de som läst inom huvudinriktningen *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*, där det skiljer 29 procentenheter mellan de med och de utan examen. En del av förklaringen är att en stor del av hälso- och sjukvårdsyrken är så kallade legitimationsyrken som

kräver en examen för att få arbeta inom yrket⁶. Fyra av tio som läste inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*, men inte har tagit ut examen, svarar också att anledningen till att arbetet inte överensstämmer fullt ut är att de saknar den legitimation som krävs. Det här är emellertid inte hela bilden. Vidare svarar ungefär lika många av de som läste inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*, utan att ta examen, att anledningen i stället är att de ville arbeta med annat.

Personer som läste *Humaniora och konst* arbetar inom utbildningsområde i lägst utsträckning. Av examinerade inom *Humaniora och konst* anser 59 procent att de arbetar inom ett område som helt eller till stor del stämmer överens med utbildningens områden. Motsvarande andel bland de utan examen är 42 procent och vidare uppger 32 procent att de arbetar inom ett helt annat område. Nästan hälften av de som läste en utbildning inom *Humaniora och konst* och som arbetar helt eller delvis inom ett annat område svarade att det inte fanns några arbeten att söka inom sitt område. Detta är en grupp som har mötts av minskad efterfrågan på arbetsmarknaden under pandemin. Myndigheten för kulturanalys (2021) identifierar i sin kartläggning av pandemins konsekvenser inom kulturområdet tre konsekvenser på övergripande nivå:

1. minskat och förändrat kulturutbud och deltagande
2. intäkt- och inkomstbortfall för kulturverksamheter och kulturskapare
3. försämrad kulturarbetsmarknad.⁷

⁶UHR (2021). *Reglerade yrken*. <https://www.uhr.se/Regleradeyrken>

⁷Myndigheten för kulturanalys (2021). *Ett år med pandemin*. Rapport 2021:2. <https://kulturanalys.se/wp-content/uploads/2021/10/Ett-ar-med-pandemin-webb-1.pdf>

Tabell 4.2. Hur väl arbetet överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot
 Syssettsatta i arbete våren 2021, tre år efter universitets- eller högskoleutbildning. Procent

		Stämmer helt	Stämmer till stor del	Stämmer till viss del	Stämmer inte alls	Utbildningen var inte inriktad mot något särskilt område	Uppgift saknas
Kön	Kvinna	62 ± 2	22 ± 1	10 ± 1	5 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
	Man	48 ± 2	30 ± 2	15 ± 1	5 ± 1	0 ± 0	0 ± 0
Examen/ej examen	Examen	59 ± 1	24 ± 1	11 ± 1	4 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
	Ej examen	40 ± 3	28 ± 3	20 ± 2	12 ± 2	0 ± 0	0 ± 0
Examenskategori	Yrkesexamensprogram	70 ± 2	20 ± 1	7 ± 1	2 ± 1	0 ± 0	1 ± 0
	Generellt program eller fristående kurser	37 ± 2	33 ± 2	19 ± 2	9 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
Huvudinriktning (SUN2020Inr)	Pedagogik och lärarutbildning	74 ± 3	19 ± 3	4 ± 1	2 ± 1	..	1 ± 1
	Humaniora och konst	28 ± 3	26 ± 3	21 ± 3	23 ± 3	1 ± 1	0 ± 0
	Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	42 ± 3	31 ± 3	17 ± 2	7 ± 1	1 ± 1	1 ± 1
	Naturvetenskap, matematik, inf.- o kom.teknik (IKT)	42 ± 3	36 ± 3	16 ± 2	5 ± 1	0 ± 0	1 ± 0
	Teknik och tillverkning	44 ± 3	36 ± 2	15 ± 2	4 ± 1	0 ± 0	0 ± 0
	Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	73 ± 5	16 ± 4	6 ± 3	4 ± 3	..	1 ± 1
	Hälso- och sjukvård samt social omsorg	82 ± 2	9 ± 2	5 ± 1	2 ± 1	..	1 ± 1
	Tjänster	45 ± 7	26 ± 7	11 ± 5	17 ± 6	..	0 ± 0
Ålder	Under 30 år	55 ± 2	26 ± 1	12 ± 1	5 ± 1	0 ± 0	1 ± 0
	30 år eller äldre	59 ± 2	22 ± 2	12 ± 1	5 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
Kommungruppsindelning SKR	Storstäder och storstadsnära kommuner	52 ± 2	27 ± 2	14 ± 1	6 ± 1	1 ± 0	1 ± 0
	Större städer och kommuner nära större stad	58 ± 2	24 ± 2	11 ± 1	4 ± 1	1 ± 0	1 ± 1
	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	66 ± 3	19 ± 3	7 ± 2	6 ± 1	1 ± 1	1 ± 1
Födelseland	Sverige	57 ± 1	25 ± 1	11 ± 1	5 ± 1	0 ± 0	1 ± 0
	Övriga	49 ± 3	26 ± 2	16 ± 2	6 ± 1	1 ± 1	1 ± 1
Totalt		56 ± 1	25 ± 1	12 ± 1	5 ± 1	1 ± 0	1 ± 0

Flera orsaker till att arbetet inte överensstämmer med utbildningen

De som har uppgett att deras arbete stämmer överens endast till viss del eller inte alls med det område som utbildningen var inriktad mot har även fått svara på vad orsaken till det är. Totalt sett var den vanligaste orsaken att personerna själva ville arbeta med annat. Det var vanligare bland de som läste ett yrkesexamensprogram än de som läste ett generellt program eller fristående kurser.

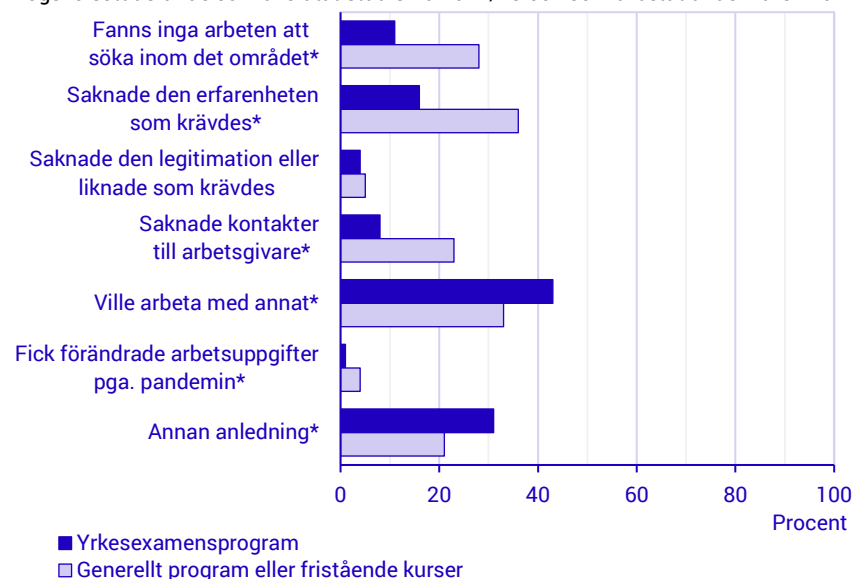
Näst vanligaste orsaken var att de saknade den erfarenhet som krävdes för arbetet. Det var en vanligare orsak bland de som läste ett generellt program eller fristående kurser jämfört med de som läste yrkesexamensprogram.

De orsaker som anges i lägst utsträckning är avsaknad av den legitimation eller liknande som krävs samt att de fick förändrade arbetsuppgifter på grund av pandemin.

Diagram 4.4

Orsaker till att arbetet våren 2021 inte överensstämmer med det område som utbildningen var inriktad mot efter examenskategori

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

* Skillnaden är statistiskt säkerställd

Not: Det var tillåtet att ange flera orsaker i denna enkätfråga. Därför summerar andelarna till mer än 100 procent.

Det är främst personer utan examen som uppger att avsaknaden av legitimation eller liknande är en orsak till att de arbetar inom ett annat område. Av personer utan examen uppger 10 procent att avsaknaden av legitimation eller liknande är en orsak till att de har ett arbete som inte överensstämmer mer med utbildningens område. Motsvarande andel bland examinerade är 3 procent.

Nästan en av fyra som arbetar helt eller delvis inom ett annat område kryssade för svarsalternativet ”Annan anledning”. Till det svarsalternativet var det i enkäten möjligt för respondenterna att skriva ett fritextsvar. Flera av kommentarerna handlar om att utbildningen var för bred och inte nischad mot ett specifikt arbete. En annan vanlig orsak var att möjligheten till jobb dök upp och de tog det som fanns. En del har bytt till arbete inom området på grund av arbetsmiljön, psykisk ohälsa eller lönen.

En orsak som inte tillhör de vanligaste totalt sett, men är desto vanligare bland utrikes födda är språket. Att de inte talar flytande svenska begränsar deras möjligheter på den svenska arbetsmarknaden.

Nästan 9 av 10 bedömer att högskoleutbildning behövs för sitt arbete

Av samtliga som arbetar bedömer 87 procent att en högskoleutbildning behövs i deras arbete, varav 29 procentenheter bedömer att högskoleutbildning på avancerad nivå behövs och 1 procentenhet att arbetet kräver forskarutbildning. Resultaten från undersökningen visar att examen och examenskategori spelar roll för vilken typ av arbete personerna har, gällande krav på utbildning.

Andelen som bedömer att en högskoleutbildning på grundnivå är tillräcklig för arbetet ligger på ungefär samma nivå, 55–57 procent, oavsett examen eller inte. Examinerade har dock i högre grad arbeten som kräver högskoleutbildning på avancerad nivå. Av examinerade bedömer 31 procent att högskoleutbildning på minst avancerad nivå behövs för deras arbete. Motsvarande andel bland personer utan examen är 15 procent.

Omvänt innebär det att 12 procent av examinerade bedömer att en högskoleutbildning inte behövs för deras arbete. Bland personer utan examen är det 29 procent som bedömer att högskoleutbildning inte behövs för deras arbete.

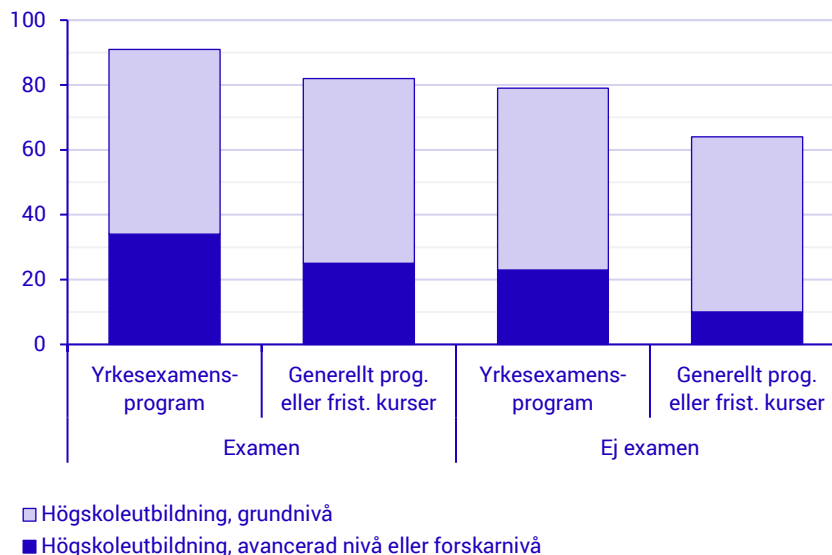
De som läste ett yrkesexamensprogram bedömer i högre grad att arbetet kräver högskoleutbildning på avancerad nivå, jämfört med personer som läste ett generellt program eller fristående kurser.

Diagram 4.5

Utbildningsnivå som bedöms vara tillräcklig för arbetet våren 2021 efter examenskategori och förekomst av examen

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Procent

Vid jämförelse av huvudinriktning är det personer som läste *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* som i störst utsträckning anser att arbetet kräver en högskoleutbildning, 94 procent.

Men personer som läste *Teknik och tillverkning* anser i större utsträckning att deras arbete kräver högskoleutbildning på minst avancerad nivå. Av de som läste *Teknik och tillverkning* har 39 procent ett arbete som kräver högskoleutbildningen på minst avancerad nivå jämfört med 30 procent bland de som läste *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*. De som läste inom den sistnämnda inriktningen bedömer alltså att deras arbete i högre grad kräver högskoleutbildning på grundnivå.

Personer som läste inom huvudinriktningen *Humaniora och konst*, som även utmärkte sig med den relativt låga andelen som arbetar inom utbildningens område, svarar att deras arbete kräver högskoleutbildning i lägre grad än övriga. Bland dem är det 61 procent som anser att en högskoleutbildning behövs i deras arbete, varav 17 procentenheter anser att avancerad nivå behövs. Vidare anser 21 procent, av de som läste inom *Humaniora och konst*, att högst gymnasial utbildning behövs i deras arbete. Motsvarande andel varierar mellan 3–11 procent bland personer som läste inom övriga huvudinriktningar.

Män läser i större utsträckning längre utbildningar som leder till arbeten med höga krav

Det föreligger ett tydligt samband mellan antal år som individerna har studerat på universitet eller högskola och den utbildningsnivå som anses vara tillräcklig för det nuvarande arbetet. I gruppen som läste 4 år eller längre svarar 59 procent att arbetet kräver högskoleutbildning på minst avancerad nivå, jämfört med ungefär 10 procent bland de som läste kortare än 4 år.

Män läser i större utsträckning längre utbildningar på minst 4 år medan det är vanligare för kvinnor att läsa treåriga utbildningar. I antal innebär det att cirka 12 300 kvinnor (62 procent) har läst en treårig utbildning jämfört med 5 600 män (47 procent). Det är inte bara en högre andel utan det är betydligt fler kvinnor än män som har läst en treårig utbildning.

Det återspeglas även i resultaten gällande vilken utbildningsnivå personerna bedömer krävs i deras arbete. Det kan ges intryck av att män i högre grad än kvinnor generellt bedömer att högskoleutbildning på avancerad nivå krävs i deras arbete. Om hänsyn tas till utbildningens längd försvinner dock skillnaden och det beror alltså på att män vanligtvis läser längre utbildningar än kvinnor.

Vid jämförelser av enbart de som läste en utbildning som var 4 år eller längre anser kvinnor och män i ungefär lika stor utsträckning att en högskoleutbildning på minst avancerad nivå behövs i deras arbete. Bland dem är det heller ingen skillnad på fördelning av kvinnor och män som anser att högskoleutbildning på minst grundnivå behövs för arbetet.

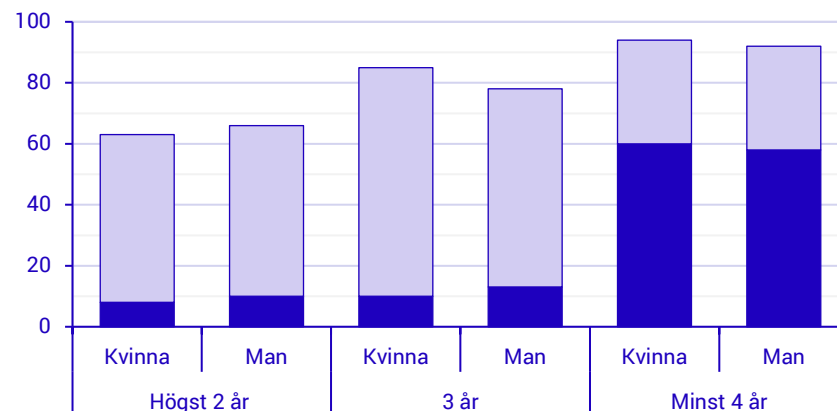
Bland de som har läst en 3-årig utbildning är det kvinnor som i högre grad än män anser att en högskoleutbildning behövs i arbetet. Det är dock ingen signifikant skillnad när det gäller högskoleutbildning på avancerad nivå.

Diagram 4.6

Utbildningsnivå som bedöms vara tillräcklig för arbetet våren 2021 efter utbildningens längd och kön

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Procent

□ Högskoleutbildning, grundnivå

■ Högskoleutbildning, avancerad nivå eller forskarnivå

Not: Utbildningens längd avser den teoretiska längd en utbildning anses ha vid heltidsstudier

I gruppen som har läst i motsvarande två år har de flesta ingen examen. Bland dem är andelen examinerade 22 procent och bland de som har läst treåriga utbildningar är andelen 87 procent och de som har läst i minst 4 år är nästan alla, 99,5 procent, examinerade.

I tabell 4.3 nedan redovisas mer detaljerade resultat med samtliga utbildningsnivåer som ingick i enkätfrågan. I diagrammen ovan har endast andelen med arbeten som kräver högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå redovisats.

Tabell 4.3 Utbildningsnivå som bedöms vara tillräcklig för arbetet våren 2021

Sysselsatta i arbete våren 2021, tre år efter universitets- eller högskoleutbildning. Procent

		Grundskole- utbildning	Gymnasie- utbildning	Yrkes- högskole- utbildning	Högskole- utbildning, grund nivå	Högskole- utbildning, avancerad nivå	Högskole- utbildning, forsknivå
Kön	Kvinna	1 ± 0	5 ± 1	5 ± 1	60 ± 2	26 ± 2	1 ± 0
	Man	1 ± 0	6 ± 1	8 ± 1	51 ± 2	32 ± 2	1 ± 0
Examen/ej examen	Examen	1 ± 0	5 ± 1	6 ± 1	57 ± 1	30 ± 1	1 ± 0
	Utan examen	2 ± 1	14 ± 2	13 ± 2	55 ± 3	15 ± 2	..
Examenskategori	Yrkesexamensprogram	0 ± 0	3 ± 1	4 ± 1	57 ± 2	33 ± 2	0 ± 0
	Generellt program eller fristående kurser	1 ± 0	10 ± 1	9 ± 1	56 ± 2	22 ± 2	1 ± 0
Examen * Examenskategori							
Med examen	Yrkesexamensprogram	0 ± 0	2 ± 1	4 ± 1	57 ± 2	34 ± 2	0 ± 0
Utan examen	Yrkesexamensprogram	..	10 ± 3	9 ± 3	56 ± 5	23 ± 4	..
Med examen	Generellt program eller fristående kurser	1 ± 1	9 ± 1	8 ± 1	57 ± 2	24 ± 2	1 ± 0
Utan examen	Generellt program eller fristående kurser	3 ± 1	17 ± 3	15 ± 3	54 ± 4	10 ± 2	..
Huvudinriktning (SUN2020Inr)	Pedagogik och lärarutbildning	1 ± 1	3 ± 1	4 ± 1	62 ± 3	28 ± 3	1 ± 0
	Humaniora och konst	3 ± 1	18 ± 3	16 ± 2	44 ± 3	17 ± 2	..
	Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	1 ± 1	10 ± 2	7 ± 1	56 ± 3	25 ± 2	0 ± 0
	Naturvetenskap, matematik, inf.- o kom.teknik (IKT)	1 ± 1	5 ± 1	10 ± 2	59 ± 3	22 ± 2	2 ± 1
	Teknik och tillverkning	1 ± 0	3 ± 1	8 ± 1	48 ± 3	39 ± 2	0 ± 0
	Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	3 ± 3	8 ± 3	10 ± 3	47 ± 6	33 ± 5	..
	Hälsa- och sjukvård samt social omsorg	0 ± 0	2 ± 1	3 ± 1	64 ± 3	29 ± 3	1 ± 1
	Tjänster	..	11 ± 4	21 ± 6	57 ± 8	8 ± 5	..
Utbildningens längd	Högst 2 år	2 ± 1	15 ± 3	18 ± 3	56 ± 5	9 ± 3	..
	3 år	1 ± 0	7 ± 1	8 ± 1	72 ± 2	11 ± 1	0 ± 0
	Minst 4 år	1 ± 0	2 ± 1	3 ± 1	34 ± 2	58 ± 2	1 ± 0
Födelse- land	Sverige	1 ± 0	6 ± 1	6 ± 1	58 ± 1	27 ± 1	0 ± 0
	Övriga	1 ± 0	4 ± 1	6 ± 1	48 ± 3	38 ± 3	2 ± 1
Totalt		1 ± 0	6 ± 1	6 ± 1	57 ± 1	29 ± 1	1 ± 0

5. Arbetsmarknadens krav och arbetsförhållanden tre år efter utbildningen

Detta kapitel inleds med inleds med redogörelse av vilka färdigheter arbetet ställer krav på och hur nöjda personerna är med utbildningen med avseende på dessa färdigheter. Kapitlet behandlar vidare hur nöjda de är med arbetsmiljön samt möjligheter inom sitt arbete, tre år efter avslutad högskoleutbildning.

De viktigaste resultaten är:

- Arbetet ställer krav på samarbete i stor utsträckning.
- Personer med generell examen har yrken med högre krav på digitala färdigheter
- Nöjda med anställningstryggheten men inte med lönen.
- Nöjda med möjligheten att kombinera arbete med familj och fritidsintressen.
- Män är i högre grad nöjda med karriärmöjligheterna.
- De som läste *Teknik och tillverkning* är mest nöjda med möjligheterna att påverka arbetssituationen.

Arbetet ställer krav på samarbete i stor utsträckning

Av de som arbetar bedömer drygt nio av tio att deras arbetsuppgifter i stor eller ganska stor utsträckning ställer krav på att samarbete med andra, yrkesspecifika kunskaper och att självständigt lösa problem. Jämförs endast andelen som svarar ”i stor utsträckning” är samarbete med andra det vanligaste området det ställs krav på. Det är 77 procent som svarar att arbetet i stor utsträckning ställer krav på att kunna samarbeta med andra.

Muntliga presentationer är det område det ställs krav på i lägst utsträckning. Ungefär hälften uppger att arbetsuppgifterna ställer krav i stor eller ganska stor utsträckning på muntliga presentationer, varav 23 procent att arbetet ställer krav i stor utsträckning.

Diagram 5.1

I vilken utsträckning ordinarie arbetsuppgifter våren 2021 ställer krav inom respektive områden

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Över lag är det små skillnader mellan arbetsuppgifternas krav mellan kvinnor och män. Två områden som sticker ut är digitala färdigheter och att samarbeta med andra.

80 procent av kvinnorna anser att arbetsuppgifterna ställer krav i stor utsträckning på att samarbeta med andra, jämfört med 72 procent av männen. Män anser i stället, i högre grad än kvinnor, att arbetsuppgifterna ställer krav på digitala färdigheter. Det är 56 procent av männen som svarar att det i stor utsträckning ställs krav på digitala färdigheter, jämfört med 46 procent av kvinnorna.

När det gäller skillnader mellan examinerade och personer utan examen sticker två områden ut där examinerades arbetet ställer högre krav:

- att använda kritiskt tänkande
- att förklara för oinsatta

Av de examinerade anser 88 procent att det ställs krav i stor eller ganska stor utsträckning på att använda kritiskt tänkande jämfört med 82 procent av de utan examen. För förmågan att förklara för oinsatta anser 78 procent av de examinerade och 71 procent av de utan examen att det ställs krav i stor eller ganska stor utsträckning.

Personer med generell examen har yrken med högre krav på digitala färdigheter

För rättvis jämförelse av arbetets krav med avseende på examenskategori inkluderas i det här avsnittet endast examinerade. Över lag är det små skillnader i arbetsuppgifternas krav även med avseende på examenskategori men följande tre områden ut:

- digitala färdigheter
- yrkesspecifika kunskaper
- Förklara för oinsatta

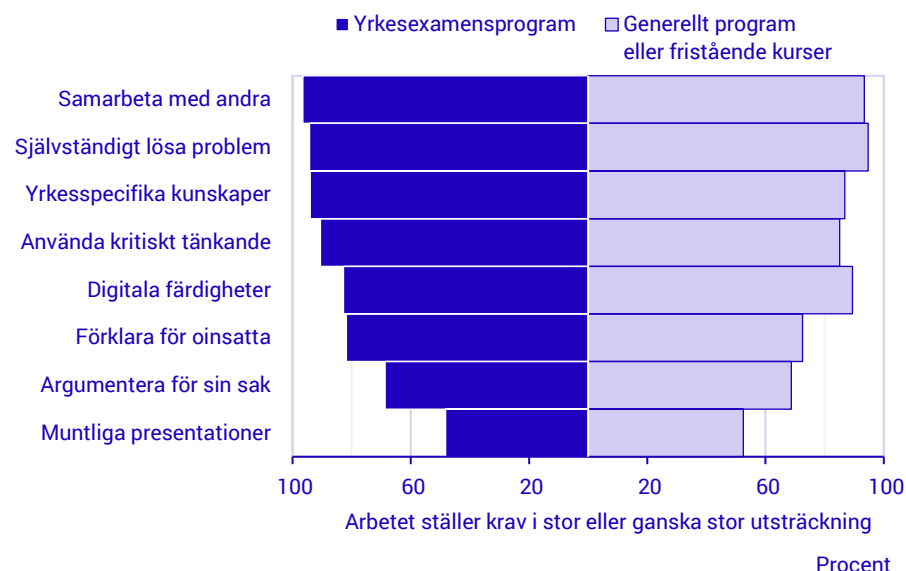
Av personer med generell examen anser 89 procent att arbetsuppgifterna i stor eller ganska stor utsträckning ställer krav på digitala färdigheter, jämfört med 83 procent bland examinerade från ett yrkesexamensprogram. Det gäller både kvinnor och män.

I diagram 5.1 ovan särredovisades kategorierna andelen i stor utsträckning och ganska stor utsträckning. I diagram 5.2 nedan jämförs endast den sammanslagna andelen ”stor eller ganska stor” per examenskategori.

Diagram 5.2

Andel examinerade vars ordinarie arbetsuppgifter våren 2021 ställer krav i stor eller ganska stor utsträckning inom respektive områden efter examenskategori

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 med examen och som arbetat under våren 2021

Bland examinerade från ett yrkesexamensprogram anser 94 procent att arbetet i stor eller ganska stor utsträckning ställer krav på yrkesspecifika kunskaper. Motsvarande andelar bland de med generell examen är 87 procent. Män med generell examen anser i högre grad än

kvinnor med generell examen att arbetet ställer krav i stor eller ganska stor utsträckning. Det är ingen skillnad mellan examinerade kvinnor och män från yrkesexamensprogram.

Personer med yrkesexamen anser i större utsträckning än de med generell examen att arbetet ställer krav på förmågan att förklara för oinsatta. Kvinnor med yrkesexamen anser det i högre utsträckning än män med yrkesexamen. Bland kvinnor och män med generell examen är det ingen skillnad i andelen som anser att arbetet ställer krav på det.

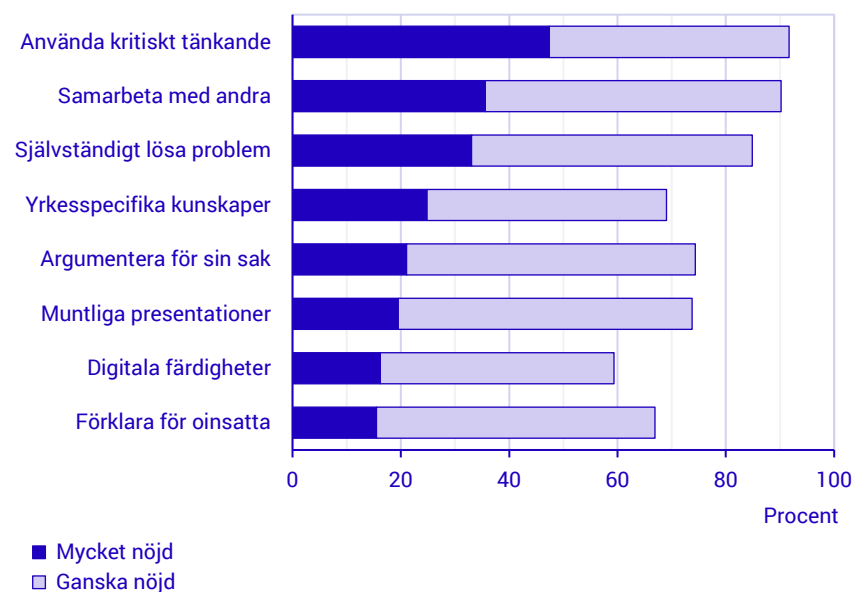
Högskolestuderande nöjda med vissa delar av utbildningens färdighetsträning

Totalt är ungefär nio av tio ganska eller mycket nöjda med den färdighetsträning de fick under högskoleutbildningen när det gäller att samarbeta med andra och att använda kritiskt tänkande. Jämförs endast andelen som är mycket nöjda är att använda kritiskt tänkande det område de tidigare högskolestuderande är mest nöjda med. Det är 47 procent som svarar att de är mycket nöjda med den färdighetsträningen från utbildningen.

Digitala färdigheter är det område som de är minst nöjda med. Det är 60 procent som är ganska eller mycket nöjda med utbildningens färdighetsträning gällande digitala färdigheter, varav endast 16 procentenheter är mycket nöjda.

Diagram 5.3

Nöjdhet med färdighetsträningen under högskoleutbildningen inom respektive områden
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Examinerade är generellt något mer nöjda än personer utan examen. Andelen skiljer mellan 3 och 12 procentenheter beroende på område. Störst skillnad är det med avseende på yrkesspecifika kunskaper. Av examinerade är 71 procent ganska eller mycket nöjda med de yrkesspecifika kunskaper de erhöll under högskoleutbildningen. Motsvarande andel bland personer utan examen är 59 procent.

Den relativt stora skillnaden kan delvis bero på att de utan examen inte har fullföljt utbildningen och därför inte fullt ut tagit del av hela utbildningens färdighetsträning.

De med generell examen ställdes inför stora krav på digitala färdigheter, samtidigt som de är minst nöjda med av samtliga undersökta områden. Det var 89 procent, av de med generell examen, som svarade att arbetet i stor eller ganska stor utsträckning ställer krav på det. Det är dock endast 59 procent av dem som är ganska eller mycket nöjda med utbildningens färdighetsträning inom detta område. Examinerade män är mer nöjda än kvinnor med utbildningens färdighetsträning gällande digitala färdigheter, oavsett examenskategori.

Personer med yrkesexamen ställs inför högre krav på yrkesspecifika färdigheter. Det var 94 procent som svarade att arbetet ställde krav i stor eller ganska stor utsträckning på det. Samtidigt svarar 77 procent av personer med yrkesexamen att det är ganska eller mycket nöjda med utbildningens färdighetsträning. Examinerade kvinnor är något mer nöjda, än examinerade män, med utbildningens färdighetsträning gällande yrkesspecifika kunskaper. Det gäller både kvinnor med yrkesexamen och generell examen men skillnaden är större i den senare examenskategori.

I tabell 5.1 redovisas andelen kvinnor och män som svarar att arbetsuppgifterna ställer krav i stor eller ganska stor utsträckning tillsammans med andelen ganska eller mycket nöjda inom de åtta undersökta områdena.

Tabell 5.1

Jämförelse av arbetsuppgifters krav våren 2021 och nöjdhet med utbildningarnas färdighetsträning efter kompetensområde och kön
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021. Procent

		Arbetsuppgifterna ställer krav		Nöjdhet med utbildningens färdighetsträning	
		I stor utsträckning	I ganska stor utsträckning	Mycket nöjd	Ganska nöjd
Muntliga presentationer	Kvinnor	22 ± 1	26 ± 2	20 ± 1	55 ± 2
	Män	23 ± 1	29 ± 2	19 ± 1	54 ± 2
Samarbeta med andra	Kvinnor	80 ± 1	16 ± 1	36 ± 2	55 ± 2
	Män	72 ± 2	23 ± 1	35 ± 2	54 ± 2
Förklara för oinsatta	Kvinnor	46 ± 2	33 ± 2	15 ± 1	52 ± 2
	Män	40 ± 2	35 ± 2	16 ± 1	51 ± 2
Argumentera för sin sak	Kvinnor	25 ± 2	41 ± 2	20 ± 1	54 ± 2
	Män	29 ± 2	42 ± 2	22 ± 1	53 ± 2
Självständigt lösa problem	Kvinnor	59 ± 2	35 ± 2	29 ± 2	54 ± 2
	Män	66 ± 2	29 ± 2	40 ± 2	48 ± 2
Använda kritiskt tänkande	Kvinnor	53 ± 2	35 ± 2	47 ± 2	45 ± 2
	Män	57 ± 2	31 ± 2	48 ± 2	42 ± 2
Yrkesspecifika kunskaper	Kvinnor	67 ± 2	24 ± 2	25 ± 2	45 ± 2
	Män	64 ± 2	28 ± 2	25 ± 1	43 ± 2
Digitala färdigheter	Kvinnor	46 ± 2	39 ± 2	14 ± 1	43 ± 2
	Män	56 ± 2	29 ± 2	21 ± 1	44 ± 2

Nöjda med anställningstryggheten men inte med lönen

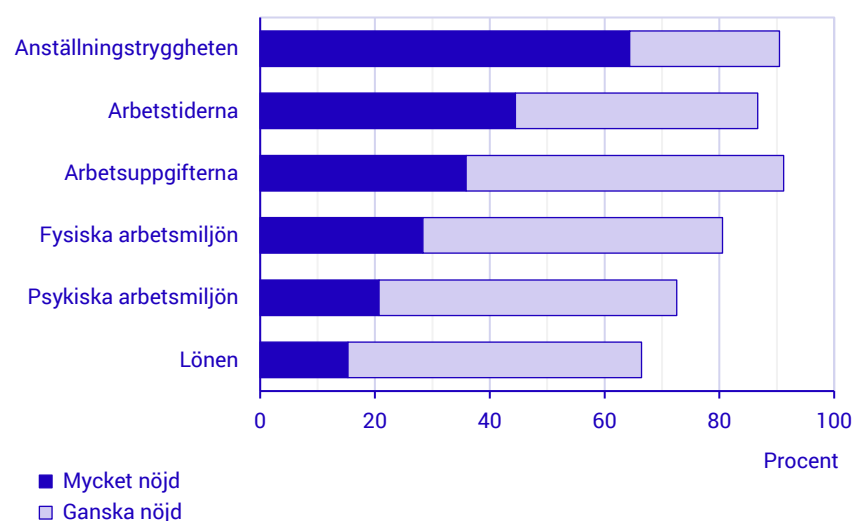
I undersökningen ingår en enkätfråga som avser nöjdhet med arbetsförhållandena inom sex områden. Av de som arbetar är 64 procent mycket nöjda med anställningstryggheten. Det är det område där högst andel är mycket nöjda. Mest nöjda med anställningstryggheten är examinerade samt de som läste ett yrkesexamensprogram.

Inkluderas även "ganska nöjd" ligger, utöver anställningstrygghet, arbetstider och arbetsuppgifter totalt sett i topp. Det är runt 90 procent som är ganska eller mycket nöjda med dessa tre delar i sitt arbete.

Av de sex undersökta områdena är det lönen det finns mest missnöje kring. Var tredje person är ganska eller mycket missnöjd med lönen, varav nästan 10 procentenheter är mycket missnöjda.

Diagram 5.4
Nöjdhet med arbetet våren 2021 inom respektive område

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Män är nöjdare med lönen än kvinnor. Av männen svarar 73 procent att de är ganska eller mycket nöjda med lönen, jämfört med 63 procent av kvinnorna. Det bör tilläggas att lönen i kronor inte har undersökts utan resultaten avser hur nöjda personerna är med sin lön, oavsett nivå.

Män är även i högre grad än kvinnor ganska eller mycket nöjda med den fysiska och psykiska arbetsmiljön än de som har läst ett yrkesexamensprogram. Inom övriga tre områden syns inga tydliga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller nöjdhet.

De som har läst ett yrkesexamensprogram är nöjdare med anställningstryggheten men i övrigt är de som har läst ett generellt program eller fristående kurser nöjdare inom de flesta undersökta

områdena. Minst nöjda med anställningstryggheten är personer som läste inom huvudinriktningarna *Humaniora och konst* samt *Tjänster*.

De som läste ett generellt program eller fristående kurser är mer nöjda än, de som läste ett yrkesexamensprogram, med lönen, den fysiska och psykiska arbetsmiljön. De är även i större utsträckning ”Mycket nöjda” med arbetstiderna men inkluderas ”ganska nöjd” minskar skillnaden.

Nöjda med möjligheten att kombinera arbete med familj och fritidsintressen

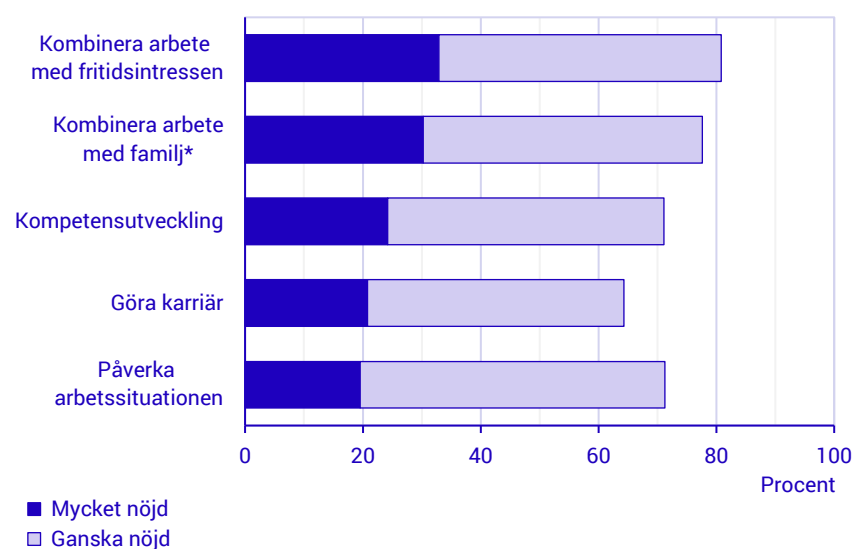
Åtta av tio som arbetar är ganska eller mycket nöjda med möjligheterna att kunna kombinera arbete med fritidsintressen.

När det gäller möjligheten att kombinera arbete med familj är det en relativt hög andel som har angett alternativet ”vet inte/inte aktuellt”. Eftersom nästan två tredjedelar av de sysselsatta i arbete är under 30 år kan den höga andelen som svarat ”vet inte/inte aktuellt” bero på att de inte har bildat familj än. Exkluderas det svarsalternativet är det ungefär lika stor andel som är ganska eller mycket nöjda med möjligheterna att kombinera arbete med familj som med fritidsintressen.

Diagram 5.5

Nöjdhet med arbetet våren 2021 när det gäller möjligheterna inom respektive område

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

*Här är svarsalternativet ”Vet inte/inte aktuellt” borträknat

När det gäller möjligheten att kombinera arbete med fritidsintressen syns störst skillnad mellan inrikes och utrikes födda. Bland personer födda i Sverige är 79 procent ganska eller mycket nöjda med det. Motsvarande andel bland utrikes födda är 71 procent.

Gällande möjligheter till kompetensutveckling syns inga större skillnader. Inom de flesta redovisningsgrupper är andelen ganska eller mycket nöjda runt 70 procent. Störst skillnad syns bland de som läste generellt program eller fristående kurser, där personer utan examen är mindre nöjda än personer med examen. Och specifikt är det personer som läste *Humaniora och konst* som utmärker sig med lägre andel nöjda. Av examinerade, inom *Humaniora och konst*, är 62 procent ganska eller mycket nöjda medan motsvarande andel bland de utan examen är 52 procent. Båda grupper ligger alltså lägre än genomsnittet på runt 70 procent.

Män i högre grad nöjda med karriärmöjligheterna

Desto fler skillnader i nöjdhet kan urskiljas när det gäller karriärmöjligheter i arbetet, bland annat att män är nöjdare. Det är 71 procent av männen som svarar att de är ganska eller mycket nöjda med det, jämfört med 60 procent av kvinnorna. Bland kvinnor som läste ett yrkesexamensprogram är andelen ännu lägre, 57 procent, jämfört med 70 procent bland män som läste inom samma examenskategori.

Minst nöjda med, möjligheterna att göra karriär, är personer som läste inom huvudinriktningen *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*, där 53 procent är ganska eller mycket nöjda med det. Det är också den vanligaste huvudinriktningen som kvinnor läste inom, ungefär 6 100 kvinnor, motsvarandes nästan en tredjedel av alla kvinnor i populationen. Nästan 1 400 män, motsvarandes drygt en tiondel av alla män i populationen, läste inom *Hälso- och sjukvård samt social omsorg*.

De som inte har tagit ut en examen är mer nöjda med karriärmöjligheterna jämfört med personer med examen. Skillnaden är ännu större bland de som läste ett yrkesexamensprogram. Av personer som läste ett yrkesexamensprogram, och inte tagit ut en examen, är 69 procent ganska eller mycket nöjda med möjligheterna att göra karriär. Motsvarande andel bland examinerade från yrkesexamensprogram är 60 procent.

Övriga skillnader med avseende på nöjdhet med karriärmöjligheterna är att personer som bor i storstäder och storstadsnära kommuner är nöjda i högre grad än övriga. Personer yngre än 30 år också nöjdare med karriärmöjligheterna än personer över 30 år.

I Tabell 5.2 nedan redovisas nöjdhet med arbetet när det gäller möjligheterna till att göra karriär, uppdelat på kvinnor och män, i kombination med examen och examenskategori.

Tabell 5.2

Nöjdhet med arbetet våren 2021 när det gäller möjligheterna till att göra karriär

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021. Procent

		Mycket nöjd	Ganska nöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Vet inte/ Inte aktuellt	Uppgift saknas
Kön	Kvinnor	17 ± 1	43 ± 2	24 ± 2	7 ± 1	7 ± 1	1 ± 0
	Män	27 ± 2	44 ± 2	18 ± 1	5 ± 1	5 ± 1	1 ± 0
Examen/ej examen	Examen	20 ± 1	44 ± 1	22 ± 1	6 ± 1	6 ± 1	1 ± 0
	Ej examen	26 ± 3	41 ± 3	18 ± 2	6 ± 1	8 ± 2	0 ± 0
Examenskategori	Yrkesexamensprogram	18 ± 1	43 ± 2	24 ± 2	6 ± 1	7 ± 1	1 ± 0
	Generellt program eller fristående kurser	25 ± 2	44 ± 2	18 ± 1	6 ± 1	6 ± 1	1 ± 0
Förekomst av examen * Examenskategori * kön							
Med examen, yrkesexamensprogram	Kvinnor	14 ± 2	43 ± 3	28 ± 2	7 ± 1	8 ± 1	2 ± 1
	Män	24 ± 2	44 ± 3	19 ± 2	5 ± 1	6 ± 1	1 ± 0
Utan examen, yrkesexamensprogram	Kvinnor	21 ± 6	39 ± 7	23 ± 6	5 ± 3	12 ± 4	0 ± 0
	Män	26 ± 6	46 ± 6	15 ± 5	5 ± 3	7 ± 3	0 ± 0
Med examen, generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	22 ± 3	46 ± 3	19 ± 2	7 ± 2	6 ± 1	1 ± 1
	Män	30 ± 3	43 ± 3	17 ± 2	5 ± 1	4 ± 1	1 ± 1
Utan examen, generellt program eller fristående kurser	Kvinnor	28 ± 5	34 ± 5	20 ± 4	8 ± 3	10 ± 3	1 ± 1
	Män	25 ± 5	44 ± 6	18 ± 4	6 ± 2	6 ± 2	1 ± 1
Totalt		21 ± 1	44 ± 1	22 ± 1	6 ± 1	7 ± 1	1 ± 0

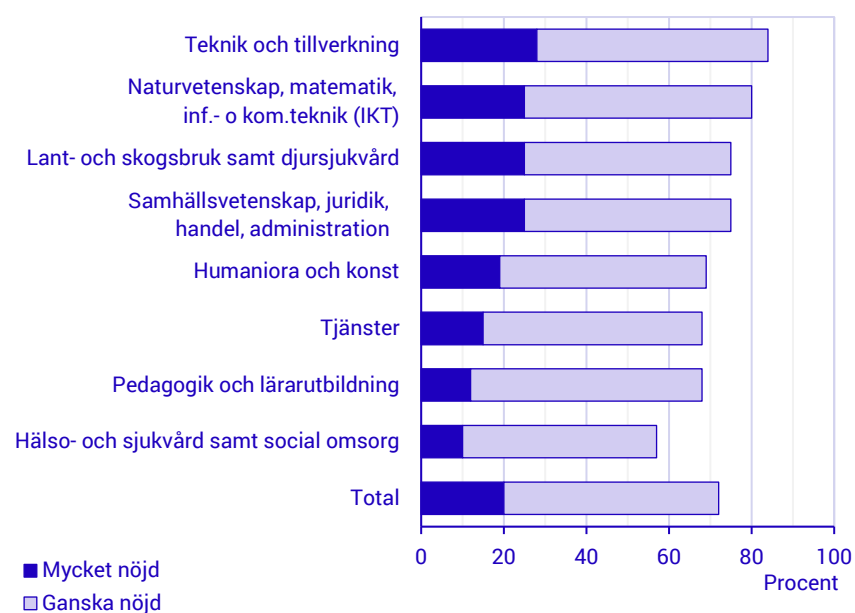
De som läste Teknik och tillverkning mest nöjda med möjligheterna att påverka arbetssituationen

Totalt är 68 procent ganska eller mycket nöjda med möjligheterna att kunna påverka arbetssituationen. Bland de som läste inom huvudinriktningen *Teknik och tillverkning* är andelen betydligt högre, 84 procent. Bland män inom inriktningen är andelen 86 procent. Motsvarande andel bland kvinnor är 81 procent.

Diagram 5.6

Nöjdhet med arbetet våren 2021 gällande möjligheten att påverka arbetssituationen efter huvudinriktning

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Näst högst andel nöjda med möjligheten att påverka arbetssituationen finns bland de som läste inom huvudinriktningen *Naturvetenskap, matematik, informations och kommunikationsteknik (IKT)*.

De som läste inom huvudinriktningen *Hälso- och sjukvård samt social omsorg* är minst nöjda med möjligheterna att kunna påverka arbetssituationen. Bland dem svarar 57 procent att det är ganska eller mycket nöjda med det.

6. Högskoleutbildningen och framtidsplaner

Det här kapitlet handlar om studietiden och nöjdheten med högskoleutbildningen. Avsnitten fokuserar på jämförelser av nöjdhet inom olika områden och hur väl utbildningarna har förberett dem för arbetslivet. Kapitlet avslutas med vad de planerar att göra till hösten 2021.

De viktigaste resultaten är:

- Sju av tio anser att utbildningen har förberett dem väl för arbetslivet.
- Nio av tio är totalt sett nöjda med sin utbildning.
- En av fyra planerar att byta jobb efter sommaren.
- En större andel planerar att fortsätta på det nuvarande arbetet om överensstämmelsen är hög.
- Examinerade väljer att fortsätta studera för att fördjupa sina kunskaper inom området.

Sju av tio anser att utbildningen har förberett dem väl för arbetslivet

Av samtliga som ingår i populationen anser 70 procent att högskoleutbildningen har förberett dem i stor eller ganska stor utsträckning för arbetslivet. De med examen anser i högre grad att utbildningen förberett dem för arbetslivet jämfört med de utan examen. De som arbetar anser att utbildningen förberett dem för arbetslivet i större utsträckning jämfört med de som inte arbetar.

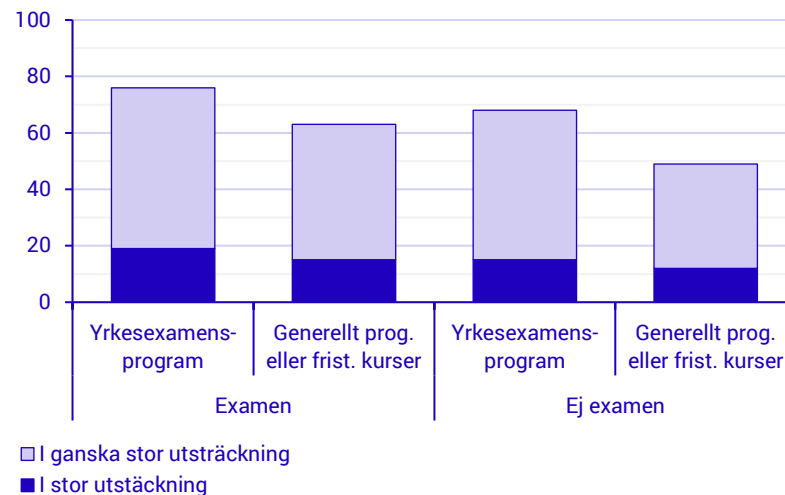
Det skiljer även mellan examenskategorierna där de som har läst ett yrkesexamensprogram i högre grad anser att utbildningen förberett dem för arbetslivet i stor eller ganska stor utsträckning.

Diagram 6.1

I vilken utsträckning högskoleutbildningen har förberett dem för arbetslivet efter examenskategori och förekomst av examen

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

Procent

Det finns ingen tydlig skillnad mellan kvinnor och män totalt sett men bland de utan examen anser män i högre grad än kvinnor att utbildningen förberett dem för arbetslivet i stor eller ganska stor utsträckning.

Det föreligger även skillnader med avseende på examenskategori. Av de med yrkesexamen som arbetar är det 76 procent som tycker att utbildningen har förberett dem i stor eller ganska stor utsträckning jämfört med 63 procent av de med en generell examen som arbetar.

Personer som har läst inom huvudinriktningen *Lant- och skogsbruk samt djursjukvård* uppger i högst grad att utbildningen har förberett dem för arbetslivet. Bland dem som har läst inom inriktningen och har ett arbete svarar 85 procent att utbildningen förberett dem i stor eller ganska stor utsträckning för arbetslivet. Personer som har läst *Humaniora och konst* anser det i minst uträkning och motsvarande andel är 50 procent.

Antal år som individerna har läst på högskola speglar också roll där de som har en längre studietid anser att utbildningen har förberett dem för arbetslivet i större utsträckning. Inga tydliga skillnader syns bland individer med avseende på ålder, hemkommun eller födelseland.

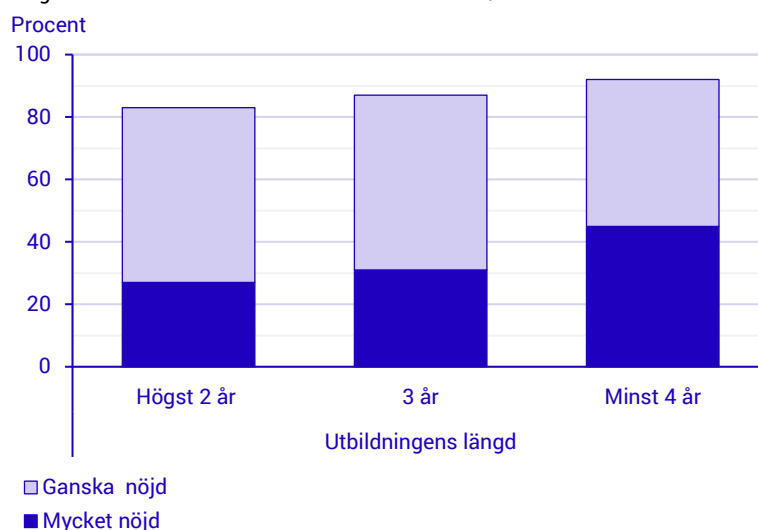
Nio av tio är totalt sett nöjda med sin utbildning

Av samtliga i populationen är 89 procent ganska eller mycket nöjda med högskoleutbildningen. De med examen är nöjda i större utsträckning än de utan examen och de som hade ett arbete svarade i högre grad än de som inte hade det att de är nöjda.

Kvinnor är mycket nöjda i något större utsträckning än män, men sammanslaget med kategorin ”ganska nöjd” syns ingen skillnad i andelen nöjda med högskoleutbildningen.

Mönstret med att personer med längre studietid är nöjdare syns även när det gäller nöjdheten totalt sett. Ju längre studietid, desto nöjdare med utbildningen.

Diagram 6.2
Nöjdhet med högskoleutbildningen totalt sett efter utbildningens längd
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

Personer inom de flesta huvudinriktningar är nöjda med utbildningen. De som läste *Lant-och skogsbruk samt djursjukvård* och *Teknik och tillverkning* är de som har svarat att de är ”Mycket nöjda” i störst utsträckning.

Minst nöjda är de som läste inom huvudinriktningarna *Humaniora och konst* och *Tjänster*. Inom dessa grupper är cirka 20 procent ganska eller mycket missnöjda. Inom övriga huvudinriktningar är andelen mellan 5 till 13 beroende på inriktning. Inom samtliga inriktning är andelen ”Mycket missnöjd” under 5 procent.

Inga tydliga skillnader syns bland individer med avseende på ålder, hemkommun eller födelse land.

En av fyra planerar att byta jobb efter sommaren

Datainsamlingen genomfördes under våren 2021 och respondenterna fick i slutet av enkäten svara på frågan vad de planerar att göra till hösten 2021. Det var tillåtet att välja flera alternativ på denna enkätfråga och därför summerar andelarna till mer än 100 procent.

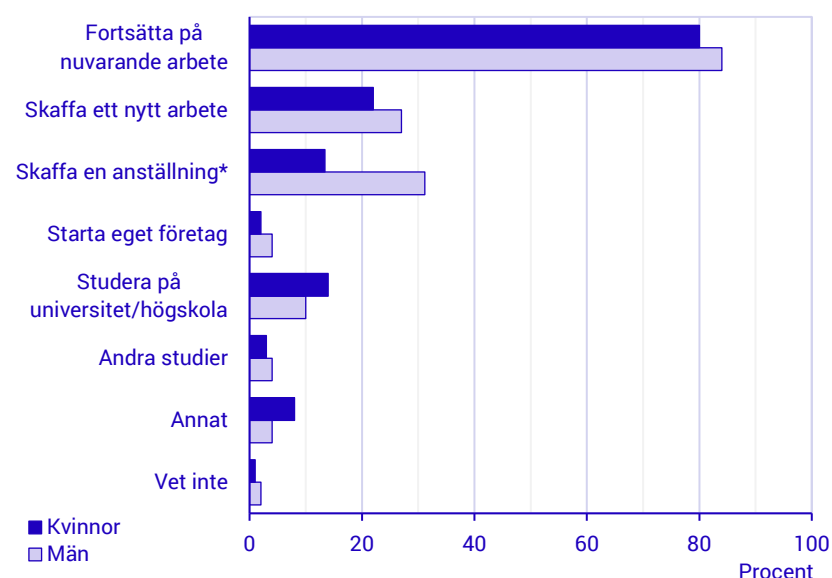
De flesta som har ett arbete planerar att fortsätta på nuvarande arbetet, men en av fyra svarar att de planerar att skaffa nytt arbete till hösten 2021. Män planerar att byta jobb i större utsträckning än kvinnor.

Personer under 30 år samt de som läste ett generellt program eller fristående är också grupper som planerar att byta jobb i större utsträckning.

Diagram 6.3

Planer för hösten 2021 efter kön

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

* Andelen baseras på de som inte är huvudsakligt anställda

Även bland personer som inte är huvudsakligt anställda⁸ idag planerar män i högre grad att skaffa en anställning till hösten än kvinnor. Kvinnor planerar i stället att fortsätta med högskolestudier i högre grad än män. Det gäller främst kvinnor med examen. Bland dem utan examen är andelen som ska studera vidare på högskolan ungefär samma bland kvinnor och män.

⁸ I gruppen som inte är huvudsakligt anställda ingår personer som har annat än arbete som huvudsaklig sysselsättning samt egenföretagare.

Större andel fortsätter på nuvarande arbetet om överensställningen är hög

Personer som arbetar inom det område som högskoleutbildningen var inriktad mot planerar att fortsätta på sitt nuvarande arbete i högre grad.

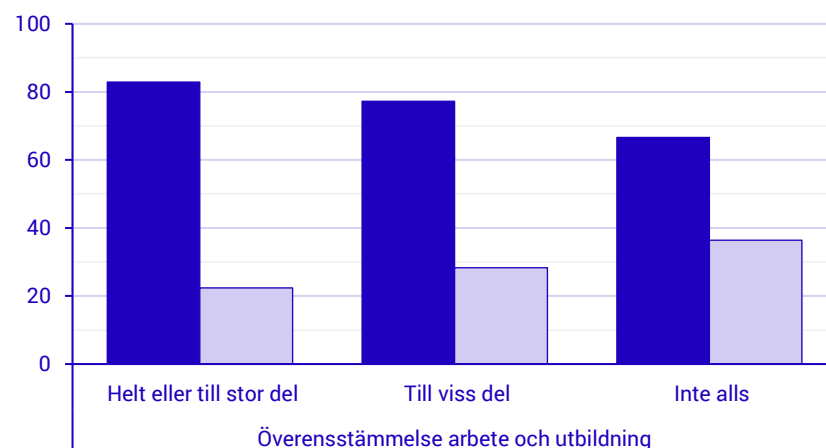
Bland personer vars arbete stämmer helt eller till stor del med utbildningen planerar 83 procent att stanna kvar på samma arbete. Motsvarande andel bland de vars arbete endast stämmer till viss del är 77 procent, och 67 procent bland de som jobbar inom ett helt annat område. De planerar i stället i högre grad att byta jobb efter sommaren.

Diagram 6.4

Planer för hösten 2021 efter överensställelse mellan arbete och utbildning

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 och som arbetat under våren 2021

Procent

■ Fortsätta på mitt nuvarande arbete

□ Skaffa ett nytt arbete

Bland de som arbetar inom ett helt annat område än utbildningens inriktning, planerar 21 procent att studera på högskolan till hösten. Och 6 procent planerar att starta eget företag. Det kan jämföras med de vars arbete stämmer helt eller till stor del överens med utbildningen. Bland dem planerar i stället 10 procent att studera vidare till hösten 2021 och 2 procent har planer på att starta eget företag.

Examinerade väljer att fortsätta studera för att fördjupa sina kunskaper inom området

De som har uppgett att de till hösten planerar att studera fick även en följdfråga om vad anledningen till det var. Totalt har ungefär 15 procent planer på att studera, varav 12 procentenheter på högskolan.

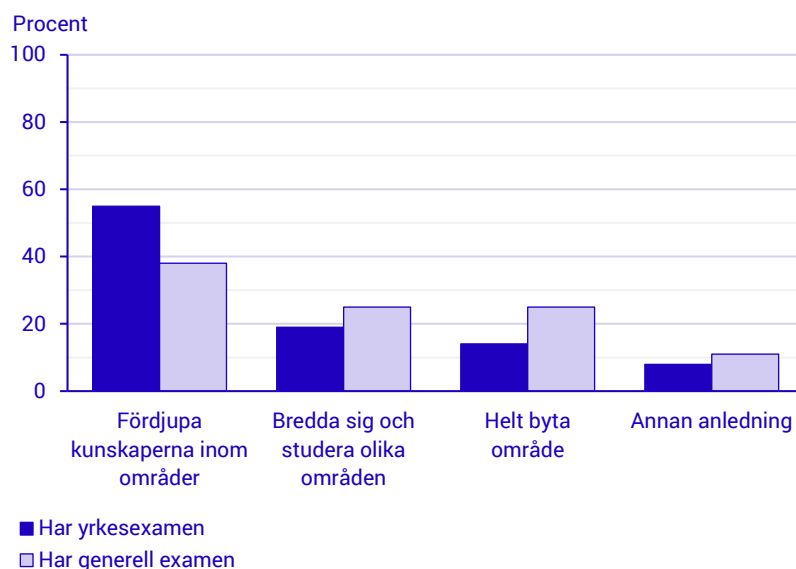
Andelen är högre bland personer som inte arbetar och bland de utan examen. En vanlig anledning att de utan examen planerar att studera på högskolan är att fullfölja påbörjat högskoleutbildning. För en rättvis

jämförelse av anledning till studier redovisas nedan endast resultat för personer med examen.

Av samtliga examinerade har 14 procent planer på att studera till hösten, varav 12 procentenheter på högskolan. Den vanligaste anledningen till att fortsätta studera är för att fördjupa kunskaperna inom sitt område. Nära hälften av de som har planer på att studera uppger detta. Bland de med examen från yrkesexamensprogram är andelen 55 procent. Personer med en generell examen uppger i högre grad att de planerar att studera för att helt byta område.

Diagram 6.5
Anledning till planer på att studera efter examenskategori

Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 med examen och som har planer på att studera till kommande höst

Ungefär en av tio examinerade kryssade för svarsalternativet ”Annan anledning”. Till detta svarsalternativ var det i enkäten möjligt för respondenterna att ange ett fritextsvar. De vanligaste anledningarna som framkommer i svaren är dels att studera för att öka möjligheterna till ett bättre jobb eller tjänst, dels att studera av rent intresse eller nöje som nödvändigtvis inte är kopplat till jobb, till exempel att lära sig ett nytt språk.

Kort om statistiken

Nedan ges en kortfattad bild av vad statistiken omfattar och hur den framställts, dess tillförlitlighet samt definitioner och förklaringar av begrepp som rapporten innehåller. En mer utförlig dokumentation av statistiken som omfattar kvalitetsdeklaration, SCBDOK och MetaPlus kommer att publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0512.

Statistikens ändamål och innehåll

Fokus i den här rapporten är bland annat att jämföra skillnader med avseende på förekomst av examen samt examenskategori. För att kunna jämföra examinerade med gruppen utan examen har en rad avgränsningar gjorts i universitets- och högskoleregistret vid skapandet av rampopulationen. Statistikens objekt var individer och omfattade personer som

- varit registrerade på svenskt universitet/högskola läsåret 2017/2018
- inte varit registrerade före ht 2011
- avklarat högst 7,5 högskolepoäng per termin efter vårterminen 2018
- inte tagit examen före ht 2011
- avklarat minst 75 procent av programmets poäng eller minst 135 högskolepoäng
- är födda 1962 eller senare
- till och med 2020 aldrig varit aktiva i svensk forskarutbildning
- var folkbokförda i Sverige under våren 2021.

De statistiska storheterna (parametrarna) utgjordes främst av

- andelen personer med en viss egenskap i procent av populationen eller inom en viss redovisningsgrupp
- antal personer med en viss egenskap i populationen eller inom en viss redovisningsgrupp

Statistiken redovisas på förekomst av examen, examenskategori, kön, födelseland, ålder, födelseland, kommungrupper, utbildningens huvudinriktning och högskoleutbildningens längd

Variabeln svensk/utländsk bakgrund visar samma resultat som födelseland och variabeln föräldrars utbildningsnivå visar inte på några skillnader. De exkluderas därför i rapporten men finns redovisade i tabellbilagan som publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0512.

Referenstiden för sysselsättning och parametrar kopplade till sysselsättningen avser mättillfället (våren 2021).

Definitioner och förklaringar

Anställningsform

Typ av anställning enligt undersökningsspersonen själv.

Arbete

Anställning eller eget företag oavsett omfattning. Även vid kortare frånvaro, mindre än tre månader, räknas den ordinarie sysselsättningen.

Vid frånvaro från arbete längre än tre månader räknas individen inte som i arbete. Det kan handla om personer som är delvis eller helt arbetssökande, studerande eller har en aktivitet via Arbetsförmedlingen. De kan också vara helt eller delvis långvarigt sjuka, tjänstlediga eller göra något annat som inte omfattar arbete.

Arbetslös

Definitionen i denna undersökning är att en person bedömer sin huvudsakliga sysselsättning vara "arbetsökande". Det betyder att en person kan ha arbete men ändå klassas som arbetslös. Definitionen skiljer sig från den i Arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Examen

Förekomst av examen grundas på registeruppgift från universitets- och högskoleregistret som definierar om personen har tagit ut ett examensbevis eller inte. Uppgift om examen är hämtad från universitets- och högskoleregistret och gäller fram till höstterminen 2020. För de personer som svarade i enkäten att de har tagit ut ett examensbevis under våren 2021 har registeruppgiften kompletterats med enkätsvaret.

Examenskategori

Variabeln definierar om personen i huvudsak har läst ett yrkesexamensprogram eller om personen i huvudsak har läst ett generellt program, konstnärligt program eller huvudsakligen fristående kurser. I den här rapporten inkluderas de som har läst konstnärliga program i examenskategori generella program eller fristående kurser.

För de personer som har examen är härledningen av examenskategori enkel eftersom examensinformationen har utnyttjats. I de fall där en person har flera examina har yrkesexamen valts före generell examen. Därefter har nivån på examen prioriterats och till sist, om det inte gått att skilja på en persons olika examina har den senast utfärdade valts.

För de som inte har examen är härledningen mer komplicerad. En utvärdering har gjorts för att klassa individerna antingen till gruppen yrkesexamensprogram eller till gruppen generella/konstnärliga program, fristående kurser. Utvärderingen är baserad på avklarade poäng inom yrkesexamensprogram, generella program, konstnärliga program, fristående kurser samt vilken SUN-inriktning på grävsta nivån

som de avklarat flest poäng inom. Prioriteringsordningen för denna utvärdering var:

- Om personen avklarat poäng motsvarande minst två terminer på ett specifikt yrkesexamensprogram väljs det, med tillhörande huvudinriktning (enligt SUN2020Inr på 1-siffernivå).
- I annat fall väljs yrkesexamensprogram endast om personen avklarat fler poäng på ett yrkesexamensprogram än på generella program inom en viss huvudinriktning.
- I annat fall väljs generellt program eller konstnärlig program med tillhörande huvudinriktning om personen avklarat fler poäng inom en viss huvudinriktning än poäng på fristående kurser inom en viss huvudinriktning.
- I annat fall väljs fristående kurser med den huvudinriktning som har flest avklarade poäng.

De individer som klassats i de två sistnämnda prioriteringarna har därefter slagits samman till en grupp, de som huvudsakligen studerat på generellt program, konstnärligt program eller fristående kurser.

Föräldrarnas utbildningsnivå

En gruppering av föräldrarnas högsta utbildning i två grupper. Grupperna utgörs av personer vars båda föräldrar har högst gymnasial utbildning respektive personer som har minst en förälder med en eftergymnasial utbildning.

Huvudinriktning

Huvudinriktning enligt SUN2020Inr1:

- Pedagogik och lärarutbildning
- Humaniora och konst
- Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration
- Naturvetenskap, matematik och informations- och kommunikationsteknik (IKT)
- Teknik och tillverkning
- Lant- och skogsbruk samt djursjukvård
- Hälso- och sjukvård samt social omsorg
- Tjänster

För de examinerade är det examen som styr huvudinriktning. För de som inte har examen har huvudinriktningen bestämts i samband med utvärderingen för att bestämma examenskategori.

Huvudsaklig sysselsättning

Undersökningspersonen gör själv en bedömning utifrån fasta svarsalternativ vad hen gjorde mest under mätperioden. Endast ett alternativ får anges.

Högskoleutbildning

Avser både universitets- och högskolestudier.

Inrikes födda

Personer födda i Sverige oavsett föräldrarnas födelseland.

Mätperiod

Den period som de flesta uppgifterna avser. De flesta svar inkom under slutet av april–maj 2021. Det var dock möjligt att besvara enkäten från 28 april–30 augusti 2021.

Svensk/utländsk bakgrund

- Svensk bakgrund: Personer födda i Sverige med minst en förälder som är född i Sverige.
- Utländsk bakgrund: Personer födda utomlands och personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.

Utbildningens längd

Beräknas utifrån den teoretiska längd en utbildning anses ha vid heltidsstudier

Ålder

En gruppering av personernas ålder i två grupper. Personer som är högst 29 år samt personer som är 30 år eller äldre.

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete

Undersökningens personerna gör en bedömning om hens arbete helt, till stor del, till viss del eller inte alls har samma inriktning som universitets- eller högskoleutbildningen som avslutades tre år tidigare.

Statistikens framställning

Inträdet på arbetsmarknaden för de som avslutade högskolestudierna 2017/18 var en enkätundersökning och 17 824 personer som ingick i urvalet. Ett brev med information om undersökningen, att den var frivillig att delta i samt inloggningsuppgifter till en webbenkät skickades ut den 26 april 2021. Efter tre påminnelser, med pappersenkät i ett av utskicken, avslutades insamlingen den 30 augusti 2021, varav de flesta svar inkom under april och maj.

Undersökningen är en stratifierad urvalsundersökning.

Rampopulationen är ursprungligen hämtad från Universitets- och högskoleregistret och sedan matchad mot registret över totalbefolkning 2021-01-31. Ramen omfattade 33 990 och stratifierades på 48 stratum innan urvalet drogs. Stratifieringen skedde efter kön, förekomst av examen, examenskategori och huvudinriktning.

Efter datainsamlingen har materialet granskats innan punktskattningar och konfidensintervall har beräknats med hjälp av ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram, ETOS. Skattningar och

konfidensintervall för samtliga enkätfrågor och utvalda redovisningsgrupper finns presenterade i tabellbilaga på www.scb.se/uf0512.

Statistikens kvalitet

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelsen (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Denna totala avvikelse skulle kunna beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Måtfel + Bearbetningsfel

Urvalsfel

I en urvalsundersökning är skattningarna alltid behäftade med fel beroende på att endast en delmängd (ett urval) av populationen studeras. Detta fel kallas alltså urvalsfel. Denna slumpmässiga osäkerhet kvantifieras i form av konfidensintervall, som beräknats med hjälp av ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram, ETOS.

Ett approximativt 95-procentigt konfidensintervall för en skattning bildas genom: $skattning \pm 1,96 * (medelfelet \text{ för skattningen})$

Talet 1,96 motsvarar konfidensgraden 95 procent. Med ett 95-procentigt konfidensintervall menas att det sökta värdet med 95 procents sannolikhet ligger inom intervallets gränser, om andra fel än urvalsfelet är försumbara och urvalet är tillräckligt stort. I denna undersökning är urvalets storlek i förhållande till rampopulationen relativt stort men för enstaka svarsalternativ eller mindre redovisningsgrupper, exempelvis vissa huvudinriktningar, blir antalet svarande ibland för få för att ge tillförlitliga skattningar. I dessa fall visas inte statistikvärdet utan ersätts med prickar (..). I övriga fall har skattningarna ett konfidensintervall beräknat. Dessa finns publicerade i tabellbilaga på www.scb.se/uf0512.

Täckningsfel

Täckningsfel kan delas in i övertäckning och undertäckning. Övertäckning innebär att några objekt som inte tillhör målpopulationen finns med i rampopulationen. Undertäckning innebär att några objekt som tillhör målpopulationen inte finns med i rampopulationen.

Rampopulationen har avgränsats i och hämtats från Universitets- och högskoleregistret. Det är ett levande register som uppdateras och rättas kontinuerligt. Den sista avgränsningen gjordes mot Registret över totalbefolkningen (RTB) där folkbokföring kontrollerades och adresser hämtades. I båda dessa register finns täckningsproblem, men det finns inga skäl att anta att täckningsfelen är stora i förhållande till andra felkällor.

Bortfallsfel

Om bortfallet skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande bli skeva. Om exempelvis de svarande i högre andel arbetar än de som inte svarat finns risk för överskattning av andelen som arbetade.

Bortfallsfelets storlek beror dels på hur mycket bortfallet skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna och dels hur stort bortfallet är. Bortfallets storlek var 62 procent av urvalet. I den bortfallsanalys som gjorts inför valet av hjälpinformation för viktberäkning indikeras att bortfallet skiljer sig från de svarande i varierande grad med avseende på kända registervariabler så som kön, födelseland och föräldrarnas utbildningsnivå. Med tanke på detta och det omfattande bortfallet kan man anta att bortfallsfel finns och att denna felkälla inte är försumbar.

För att försöka reducera eventuella bortfalls skevheter har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. Storleken på kvarstående skevheter orsakade av bortfallet är dock svåra att mäta.

Mätfel

Undersökningen genomfördes som en post- och webbenkät. I enkäten fanns mestadels frågor med fasta svarsalternativ. Vissa av frågorna var av den typen att uppgiftslämnarna skall minnas några år tillbaka, vilket givetvis innebär en risk för minnesfel och på så vis mätfel. Det kan också uppstå tolkningsproblem eller definitionsproblem som bidrar till mätfel.

Det har inte gjorts några djupare studier över eventuella mätfel, men enkäten har utformats i nära samarbete med mätteknisk expertis i syfte att minimera risken för mätfel. Några av frågorna var så kallade attitydfrågor, för vilka det är ett välkänt problem att definiera och uppskatta mätfel och dess inverkan på resultaten.

Enkätfrågorna har ändrats de senaste undersökningsomgångarna för att passa populationen och framförallt har enkätens omfattning reducerats i förhoppning att reducera bortfall. Med anledning av att covid-19 började spridas i Sverige under första kvartalet av 2020 inkluderades även frågor som rör hur arbetssituationen påverkats av coronapandemin.

För mer information om utseende och innehåll i enkäten, se bilagan till rapporten.

Bilaga

Inträdet på arbetsmarknaden för de som avslutade högskolestudierna
2017/18 – Enkätfrågor våren 2021

Efter avslutad utbildning

<p>1. a) En student som uppfyller kraven för en examen kan på begäran få examensbevis av universitetet/ högskolan. Studenten bestämmer själv när den vill ta ut beviset, förutsatt att minimikraven är uppfyllda. I beviset står examens benämning och nivå.</p> <p>Har du tagit ut ett examensbevis enligt ovan på någon universitets- eller högskoleutbildning senast 31 december 2020?</p> <p>☐ Ja —————> <i>Gå till fråga 2</i></p> <p>☐ Nej</p>
<p>b) Av vilken anledning har du inte tagit ut något examensbevis senast 31 december 2020? <i>Flera alternativ kan markeras.</i></p> <p>☐ För att jag inte hade tillräckligt med poäng</p> <p>☐ För att jag inte kände till kraven för att ta ut ett examensbevis</p> <p>☐ Ansåg mig inte behöva ett examensbevis</p> <p>☐ Fick ett arbete</p> <p>☐ Utbildningen hade fel inriktning för mig</p> <p>☐ Annan anledning: <input type="text"/></p>
<p>2. Hur lång tid efter att du avslutade din universitets- eller högskoleutbildning läsåret 2017/2018 fick du ett arbete som till största delen stämde överens med vad utbildningen var inriktad mot? <i>Med arbete menas både anställning och eget företagande oavsett hel- eller deltid.</i></p> <p>☐ Hade redan ett sådant arbete innan jag avslutade utbildningen</p> <p>☐ Mindre än 3 månader</p> <p>☐ 3–12 månader</p> <p>☐ 1–2 år</p> <p>☐ Efter mer än 2 år</p> <p>☐ Har ännu inte haft något arbete som till största delen stämmer överens —————> <i>Gå till fråga 4</i></p>

3. Anser du att det var lätt eller svårt att få ett arbete som till största delen stämde överens med vad utbildningen var inriktad mot?

- Mycket svårt
- Ganska svårt
- Ganska lätt
- Mycket lätt

Huvudsaklig sysselsättning

4. Vilken är din nuvarande huvudsakliga sysselsättning?

Vid frånvaro, t.ex. sjukdom, semester, vård av sjukt barn, föräldraledighet eller annan typ av tjänstledighet

*- mindre än 3 månader, markera din ordinarie sysselsättning
- mer än 3 månader, markera "Annat".*

Markera endast ett alternativ.

- Anställd —————> *Gå till fråga 6*
- Egen företagare —————> *Gå till fråga 7*
- Aktivitet via Arbetsförmedlingen, t.ex. arbetspraktik eller arbetsträning
- Arbetssökande
- Studier
- Annat

5. Har du någon anställning/eget företag vid sidan av din huvudsakliga sysselsättning?

Vid arbetsfrånvaro mindre än 3 månader, t.ex. sjukdom, semester, vård av sjukt barn, föräldraledighet eller annan typ av tjänstledighet markerar du "Ja".

- Ja
- Nej —————> *Gå till fråga 14*

6. Vilken anställningsform har du i det arbetet?

Har du flera arbeten ska du svara för det du ser som huvudsakligt.

Markera endast ett alternativ.

- Fast-/tillsvidareanställning
- Provanställning
- Vikariat
- Projektanställning
- Säsongsanställning
- Annan tidsbegränsad anställning, t.ex. behovs- eller timanställd
- Egenföretagare

Annan anställningsform:

7. Hur överensstämmer arbetet med det område som din universitets- eller högskoleutbildning var inriktad mot?

Har du flera arbeten ska du svara för det du ser som huvudsakligt i denna och kommande frågor.

- Helt —————> *Gå till fråga 9*
- Till stor del —————> *Gå till fråga 9*
- Till viss del
- Inte alls
- Min utbildning var inte inriktad mot något särskilt område —————> *Gå till fråga 9*

8. Av vilken anledning har du ett arbete som inte överensstämmer mer med det område som din utbildning var inriktad mot?

Flera alternativ kan markeras.

- Fanns inga arbeten att söka inom det området
- Saknade den erfarenhet som krävdes
- Saknade den legitimation eller liknande som krävdes
- Saknade kontakter till arbetsgivare
- Ville arbeta med annat
- Fick förändrade arbetsuppgifter pga. pandemin
- Annan anledning

Här finns möjlighet att kommentera ditt svar:

9. Vilken utbildningsnivå bedömer du är tillräcklig för arbetet?

- Grundskoleutbildning
- Gymnasieutbildning
- Yrkeshögskoleutbildning
- Högskoleutbildning, grundnivå
- Högskoleutbildning, avancerad nivå
- Högskoleutbildning, forskarnivå

10. I vilken utsträckning ställer dina ordinarie arbetsuppgifter krav på att ...

	Stor utsträckning	Ganska stor utsträckning	Ganska liten utsträckning	Liten utsträckning /inte alls	Vet inte/ inte aktuellt
... hålla muntliga presentationer?	☐	☐	☐	☐	☐
... samarbeta med andra?	☐	☐	☐	☐	☐
... förklara för oinsatta?	☐	☐	☐	☐	☐
... argumentera för din sak?	☐	☐	☐	☐	☐
... självständigt lösa problem?	☐	☐	☐	☐	☐
... använda kritiskt tänkande?	☐	☐	☐	☐	☐
... använda yrkesspecifika kunskaper?	☐	☐	☐	☐	☐
... ha digitala färdigheter?	☐	☐	☐	☐	☐

11. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt arbete när det gäller ...

	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Vet inte
... arbetsuppgifterna?	☐	☐	☐	☐	☐
... lönen?	☐	☐	☐	☐	☐
... arbetstiderna?	☐	☐	☐	☐	☐
... anställningstryggheten?	☐	☐	☐	☐	☐
... den fysiska arbetsmiljön?	☐	☐	☐	☐	☐
... den psykiska arbetsmiljön?	☐	☐	☐	☐	☐

12. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt arbete när det gäller möjligheterna att ...

	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Vet inte/ inte aktuellt
... påverka din arbetsituation?	☐	☐	☐	☐	☐
... få kompetensutveckling?	☐	☐	☐	☐	☐
... göra karriär?	☐	☐	☐	☐	☐
... kombinera arbete med familj?	☐	☐	☐	☐	☐
... kombinera arbete med fritidsintressen?	☐	☐	☐	☐	☐

13. Totalt sett, hur nöjd eller missnöjd är du med ditt arbete?

Mycket nöjd

Ganska nöjd

Ganska missnöjd

Mycket missnöjd

Din arbetssituation under pandemin

14. Har du arbetat helt eller delvis hemifrån pga. pandemin?

Vid flera arbeten, svara hur det sammantaget sett ut under pandemin.

Ja

Nej —————▶ *Gå till fråga 16*

Har inte arbetat under pandemin —————▶ *Gå till fråga 19*

15. Av din totala arbetstid, i vilken omfattning har du arbetat hemifrån under pandemin?

Vid flera arbeten, svara hur det sammantaget har sett ut under pandemin.

Mer än hälften av arbetstiden

Ungefär hälften av arbetstiden

Mindre än hälften av arbetstiden

16. Har dina arbetsuppgifter förändrats på något av följande sätt pga. pandemin?

Jag har fått bättre arbetsuppgifter

Jag har fått sämre arbetsuppgifter

Inget av ovanstående

17. Har din arbetsbelastning påverkats av pandemin?

Ja, ökat till stor del

Ja, ökat till viss del

Ja, minskat till viss del

Ja, minskat till stor del

Nej, varit ungefär oförändrad

18. Har din arbetssituation påverkats på något av följande sätt pga. pandemin?

Vid flera arbeten, svara hur det sammantaget har sett ut under pandemin.

Markera endast ett alternativ.

Jag har eller kommer gå upp i arbetstid

Jag har eller kommer gå ner i arbetstid

Mitt arbete har eller kommer upphöra helt (kallas inte längre in vid behov, blivit uppsagd etc.)

Inget av ovanstående

Studier

19. Hur nöjd eller missnöjd är du med den färdighetsträning du fick under din universitets- eller högskoleutbildning när det gäller att ...

	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Vet inte/ inte aktuellt
... hålla muntliga presentationer?	☐	☐	☐	☐	☐
... samarbeta med andra?	☐	☐	☐	☐	☐
... förklara för oinsatta?	☐	☐	☐	☐	☐
... argumentera för din sak?	☐	☐	☐	☐	☐
... självständigt lösa problem?	☐	☐	☐	☐	☐
... använda kritiskt tänkande?	☐	☐	☐	☐	☐
... använda yrkesspecifika kunskaper?	☐	☐	☐	☐	☐
... ha digitala färdigheter?	☐	☐	☐	☐	☐

20. I vilken utsträckning tycker du att din universitets- eller högskoleutbildning förberett dig för arbetslivet?

- Stor utsträckning
- Ganska stor utsträckning
- Ganska liten utsträckning
- Liten utsträckning/inte alls

- Vet inte

21. Totalt sett, är du nöjd eller missnöjd med din universitets- eller högskoleutbildning?

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Avslutning

22. Vad planerar du att göra hösten 2021?

Flera alternativ kan markeras.

- Fortsätta på mitt nuvarande arbete
- Skaffa ett nytt arbete
- Skaffa en anställning
- Starta eget företag

- Studera på universitet/högskola
- Andra studier

Annat

Vet inte

Här finns möjlighet att kommentera ditt svar:

23. Du som inte planerar att studera till hösten går till fråga 24. Vilken är den huvudsakliga anledningen till att du planerar att studera hösten 2021?

- Fördjupa mina kunskaper inom mitt område
- Bredda mig genom att studera olika områden
- Helt byta område

Annan anledning:

24. Har du några kommentarer till undersökningen får du gärna skriva dem här:

Tack för din medverkan!

Tabeller

Tabell 2.1 Tid till första matchande arbete efter kön, förekomst av examen och examenskategori.....	17
Tabell 4.1. Hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen efter kön, examenskategori och förekomst av examen.....	30
Tabell 4.2. Hur väl arbetet överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot.....	33
Tabell 4.3 Utbildningsnivå som bedöms vara tillräcklig för arbetet våren 2021.....	39
Tabell 5.1.....	45
Jämförelse av arbetsuppgifters krav våren 2021 och nöjdhet med utbildningarnas färdighetsträning efter kompetensområde och kön....	45
Tabell 5.2 Nöjdhet med arbetet våren 2021 när det gäller möjligheterna till att göra karriär.....	49

Diagram

Diagram 1.1 Antal personer i populationen efter kön, examenskategori och förekomst av examen.....	9
Diagram 2.1 Andel som arbetar våren 2021 efter förekomst av examen och kön.....	10
Diagram 2.2 Huvudsaklig sysselsättning våren 2021 efter examenskategori och kön.....	12
Diagram 2.3 Anställningsform efter examenskategori och kön.....	13
Diagram 2.4 Tid till första matchande arbete efter examenskategori och kön.....	15
Diagram 2.5 Tid till första matchande arbete efter huvudinriktning....	18
Diagram 3.1 Andel som har arbetat hemifrån helt eller delvis under våren 2020 till våren 2021 på grund av pandemin efter huvudinriktning och kön.....	20
Diagram 3.2 Omfattning av hemarbete under våren 2020 till våren 2021 efter examenskategori och kön.....	22
Diagram 3.3 Andel som uppger att de har fått förändrade arbetsuppgifter under våren 2020 till våren 2021 på grund av pandemin efter kön och examenskategori.....	23
Diagram 3.4 Andel som uppger att de har fått ökad arbetsbelastning under våren 2020 till våren 2021 till följd av pandemin efter huvudinriktning.....	24
Diagram 4.1 Hur väl arbetet våren 2021 överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot efter kön och förekomst av examen.....	27
Diagram 4.2 Hur väl arbetet våren 2021 överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot efter examenskategori och förekomst av examen.....	29
Diagram 4.3 Hur väl arbetet våren 2021 överensstämmer med det område utbildningen var inriktad mot efter huvudinriktning.....	31

Diagram 4.4 Orsaker till att arbetet våren 2021 inte överensstämmer med det område som utbildningen var inriktad mot efter examenskategori	34
Diagram 4.5 Utbildningsnivå som bedöms vara tillräcklig för arbetet våren 2021 efter examenskategori och förekomst av examen	36
Diagram 4.6 Utbildningsnivå som bedöms vara tillräcklig för arbetet våren 2021 efter utbildningens längd och kön	38
Diagram 5.1 I vilken utsträckning ordinarie arbetsuppgifter våren 2021 ställer krav inom respektive områden	41
Diagram 5.2 Andel examinerade vars ordinarie arbetsuppgifter våren 2021 ställer krav i stor eller ganska stor utsträckning inom respektive områden efter examenskategori	42
Diagram 5.3 Nöjdhet med färdighetsträningen under högskoleutbildningen inom respektive områden	43
Diagram 5.4 Nöjdhet med arbetet våren 2021 inom respektive område	46
Diagram 5.5 Nöjdhet med arbetet våren 2021 när det gäller möjligheterna inom respektive område	47
Diagram 5.6 Nöjdhet med arbetet våren 2021 gällande möjligheten att påverka arbetssituationen efter huvudinriktning	50
Diagram 6.1 I vilken utsträckning högskoleutbildningen har förberett dem för arbetslivet efter examenskategori och förekomst av examen ..	52
Diagram 6.2 Nöjdhet med högskoleutbildningen totalt sett efter utbildningens längd	53
Diagram 6.3 Planer för hösten 2021 efter kön	54
Diagram 6.4 Planer för hösten 2021 efter överensstämmelse mellan arbete och utbildning	55
Diagram 6.5 Anledning till planer på att studera efter examenskategori	56

Entry into the labour market among people who completed higher education in 2017/18

Summary

This report presents analyses that highlight the labour market situation three years after completion of higher education and the coherence between education and work. All the statistics and analyses are based on results from the questionnaire survey “Entry into the labour market among people who completed higher education in 2017/18” carried out in spring 2021. Due to the spread of COVID-19 in Sweden in the first quarter of 2020, a chapter has been included in the report on the impact of the pandemic on the working situation with regard to working from home, working duties and workload.

Nine in ten people who completed higher education in academic year 2017/18, regardless of whether or not they attained a degree, had work as their main activity in spring 2021, while the unemployment rate was 2 percent. Among employed people, eight in ten completely or to a large extent worked within the field of education that was the focus of their higher education studies. Three in four people answered that they found a matching job less than three months after graduation.

In spring 2021, people who had a degree had a job that matched their education to a somewhat larger extent than people without a degree. Graduates considered to a higher degree that their work required a higher education studies at least at advanced level, compared with those without a degree.

The labour market situation differs depending on the degree category in which people studied. In spring 2021, people who studied a programme leading to a professional qualification were employed to a larger degree than people who studied a general programme or independent courses. Their work also to a larger degree matched the educational orientation and to a larger degree required job-specific skills, compared with those who studied a general programme.

People who studied a general programme or independent courses worked from home during the pandemic to a much larger extent than people who studied a professional qualification programme. These people were also to a higher degree very satisfied with working hours and the physical and mental working environment than those who studied a professional qualification programme.

People who studied within the main specialisations Teaching methods and teacher training and Health and medical care and social care were affected by the pandemic to a large degree. They work in occupations that are not possible to practice from home, such as teachers of occupations in health care. They experienced to a larger degree than others that their working duties had worsened and their workload had increased due to the pandemic. Significantly more women than men studied in these main specialisations.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.